

Załącznik Nr 2 do
Uchwały Nr .....
Rady Miasta Włocławek
z dnia .....

**Sprawozdanie z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
we Włocławku
z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy
zastępczej, zestawienie potrzeb w zakresie systemu
pieczy zastępczej
oraz
sprawozdanie z realizacji zadań placówek
opiekuńczo – wychowawczych
za rok 2019**

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. Wsparcie rodziny – asysta rodziny	4
III. Organizacja placówek wsparcia dziennego	5
IV. System pieczy zastępczej	10
1. Rodzinna piecza zastępcza	10
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	15
V. Inicjatywy, Programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych	18
VI. Podsumowanie	19
VII. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej	21
VIII. Placówki opiekuńczo – wychowawcze	23
1. Centrum Opieki nad Dzieckiem	23
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Małuch” i „Calineczka”	28
2.1 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Małuch”	28
2.2 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Calineczka”	30
3. Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej	33
4. Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka”	37

I. Wprowadzenie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku powołany Zarządzeniem Nr 240/2011 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 10 listopada 2011 r. na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej kontynuował działania z zakresu wspierania rodziny i organizowania pieczy zastępczej. Podstawy do tworzenia spójnego systemu wsparcia i przyznawania odpowiednich form pomocy osobom i rodzinom, które nie są w stanie we własnym zakresie pokonać zaistniałych trudności daje Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz.1111 ze zm.). Wszystkie działania pracowników MOPR ukierunkowane były na pracę z rodziną naturalną, wzmacnianie jej kompetencji i pomoc dziecku.

W szczególnych przypadkach, powołana ustawa daje podstawę do umieszczenia dzieci poza rodziną naturalną. Piecza zastępcza jest formą, która czasowo zabezpiecza potrzeby opiekuńczo - wychowawcze małoletnich. W ocenie służb zajmujących się bezpośrednio problematyką pieczy zastępczej wynika, że umieszczenie dzieci poza rodziną biologiczną wynika najczęściej z niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, złych warunków materialno-bytowych, alkoholizmu lub innych uzależnień, chorób somatycznych i psychicznych, przedwczesnego macierzyństwa oraz sieroctwa. W systemie pieczy zastępczej funkcjonują rodziny zastępcze w tym: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe i rodzinny dom dziecka oraz pomoc instytucjonalna, w skład której wchodzi placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze i interwencyjne ośrodki preadopcyjne. Podmiotem zainteresowania pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie we Włocławku były osoby i rodziny, które nie wypełniały prawidłowo przypisanych im funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec małoletnich.

Priorytetową kwestią było udzielanie pomocy rodzinom zastępczym, które wymagały wsparcia specjalistów z różnych dziedzin, co pozwoliło na poprawę funkcjonowania i podniesienie kompetencji wychowawczych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdanie niniejsze obok prezentowanych problemów i działań MOPR przedstawia potrzeby w zakresie wspierania rodzin potrzeb co wynika z zapisów:

- art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy – organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy;
- art. 179 ust.1 ustawy – wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań;
- art. 182 ust. 1 ustawy – kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

Obowiązek złożenia Radzie Miasta rocznego sprawozdania z realizacji zadań. Z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w przypadku miasta na prawach powiatu spoczywa na Prezydencie Miasta.

II. Wsparcie rodziny – asysta rodziny

Pomoc asystenta rodziny była realizowana na podstawie Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej (Dz. U. 2019, poz. 1111 z późn. zm.) oraz Ustawy o wsparciu Kobiet w Ciąży i Rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2019, poz. 473 z późn. zm.).

Gmina w odpowiednim terminie wystąpiła z wnioskiem o środki w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Zadania asystenta rodziny to między innymi:

- koordynowanie poradnictwa dla rodzin, określonego w Ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowywanie wspólnie z osobami i rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym oraz z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

Wspierane rodziny wymagają pokierowania, sprawdzenia, a nawet – w niektórych sytuacjach - wyręczenia w załatwianiu spraw związanych z opieką nad dziećmi. Dlatego w pracy asystenta rodziny osiągnięcie obiektywnego sukcesu, jak powrót dzieci z pieczy zastępczej, podjęcie skutecznego leczenia odwykowego, czy nabycie odpowiednich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, jest bardzo trudne. Wykonując zadania na rzecz rodzin, asystenci współpracują z większością komórek organizacyjnych MOPR, między innymi z: Osiedlowymi Sekcjami Pomocy Społecznej, Klubem Integracji Społecznej, Sekcją Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego, Sekcją Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej, ze specjalistami zatrudnionymi w projekcie „Rodzina w Centrum”. Ważnym odcinkiem jest praca asystentów w grupach roboczych oraz w gremiach opiniotwórczych Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, a także współpraca z Sądem Rodzinnym i służbą kuratorską, z Urzędem Miasta, Powiatowym Urzędem Pracy, placówkami oświatowymi oraz ze służbą zdrowia.

Sprawy z zakresu asysty rodzinnej od trzech lat, dzięki stabilności zatrudnienia, załatwiane są na bieżąco i nie ma rodzin oczekujących na przydzielenie asystenta.

W okresie sprawozdawczym objęto wsparciem: 124 rodziny, w tym 37 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny w wyniku postanowienia Sądu Rodzinnego. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną to 27 miesięcy. W okresie sprawozdawczym zakończono współpracę z 16 rodzinami. We wspieranych rodzinach wychowuje się 289 dzieci w wieku 0 – 18 lat. W MOS przebywa 5 dzieci z 5 rodzin, a w MOW 2 dzieci z 2 rodzin. W pieczy zastępczej przebywa 32 dzieci z 12 rodzin (forma instytucjonalna – 22, rodzinna - 10). W 2019 r. 4 dzieci powróciło z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców. Wśród wspieranych rodzin w 30 rodzinach prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty.

W okresie sprawozdawczym nie realizowano wsparcia w formie asystentury w trybie ustawy „Za Życiem”. Powołano natomiast 1 rodzinę wspierającą. Rodzina wspierająca, z którą zawarto umowę cywilno-prawną, w okresie od lipca do grudnia 2019 r. podjęła działania w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem tych działań było wsparcie rodzica biologicznego (matki) w sprawowaniu opieki i wychowaniu dziecka. Zadaniem rodziny

wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Formy pomocy mogą być bardzo różne, uzależnione od potrzeb oraz współpracy między zainteresowanymi. W przypadku powołanej rodziny była to rekompensata kosztów ponoszonych w związku z towarzyszeniem matce w procesie rehabilitacji psychoruchowej dziecka.

III. Organizacja placówek wsparcia dziennego

1. Działalność Świetlic Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Zadania placówek wsparcia dziennego:

Do najważniejszych zadań placówek wsparcia dziennego czyli świetlic należą:

- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez zapewnienie dzieciom z tych rodzin miejsc pobytu w placówce wsparcia dziennego,
- zapewnienie opieki i wychowania w czasie wolnym od zajęć szkolnych,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- stwarzanie optymalnych warunków do psychofizycznego i poznawczego rozwoju dziecka,
- udzielanie pomocy w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudnych sytuacji szkolnych, rówieśniczych, osobistych i rodzinnych dziecka,
- minimalizowanie niedostatków wychowawczych, zaniedbań środowiskowych oraz łagodzenie zaburzeń zachowania.

Tabela nr 1 Wykaz świetlic prowadzonych przez MOPR w 2019 roku

Placówka	Świetlica „Zapiecek” ul. 3 Maja 6	Świetlica „Zefir” ul. Kaliska 7	Świetlica „Zacisze” ul. Zakręt 8	Świetlica „Zorza” ul. Żytnia 58	Świetlica „Zachęta” ul. Wieniecka 42
Obszar działania	Śródmieście	Południe	Leopoldowo	K. Wielkiego	Zazamcze
Rok rozpoczęcia działalności w strukturach MOPR	1994	1997	1999	2000	2008
Typ placówki	opiekuńcza	opiekuńcza	opiekuńcza	opiekuńcza	opiekuńcza
Liczba miejsc regulaminowych	60	40	60	40	40
Liczba dzieci korzystających z pobytu w 2019 r.	72	130	82	107	78

Łączna liczba miejsc w Świetlicach MOPR wynosi 240
W roku 2019 r. z pobytu w placówkach skorzystało 469 dzieci.

Pobyt w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny. Z oferty Świetlic mogą korzystać dzieci w wieku od 6 do 16 lat.

Rodzaje świadczonych usług:

- zapewnienie dziecku okresowej opieki i wychowania,
- rozpoznawanie trudności i problemów wychowawczych dziecka,
- pomoc w nauce,
- organizacja czasu wolnego, zabaw, zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań,
- prowadzenie zajęć korekcyjno - kompensacyjnych w zależności od potrzeb dziecka,

- organizowanie zajęć stałych, okresowych, okazjonalnych wynikających z potrzeb dzieci oraz środowiska lokalnego,
- zapewnienie wyposażenia w przedmioty niezbędne do prowadzenia zajęć,
- zapewnienie posiłku,
- prowadzenie innych form pracy środowiskowej.

2. Realizacja zadań:

W 2019 roku w ramach realizowanych zadań przez świetlice podjęto niżej wymienione inicjatywy i przedsięwzięcia.

- **Jednodniowe wycieczki autokarowe do:**
  - Gdańska, zorganizowana w związku z kontynuacją zajęć o charakterze profilaktycznym, w ramach alternatywnych form spędzania czasu.
  - Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu, dzieci miały okazję przeprowadzić doświadczenia i eksperymenty, badały zjawiska z różnych dziedzin nauki i poznawały prawa rządzące przyrodą,
  - Teatru Muzycznego w Łodzi, gdzie wychowankowie udział wzięli w musicalu pt. „Madagaskar”,
  - fabryki bombek w Gnieźnie. Dzieci wraz z przewodnikiem zostały oprowadzone po fabryce bombek. Podczas wizyty miały okazję poznać proces powstawania pięknych świątecznych dekoracji, które w ramach warsztatów wykonywały własnoręcznie. Samodzielnie ozdobione bombki zostały zabrane do domu,
  - Kłodawy i Borysewa – kopalni soli i ZOO safari,
  - Warszawy – Teatru Wielkiej Opery Narodowej, Muzeum Powstania Warszawskiego, CN Kopernik,
  - Solca Kujawskiego – JuraParku, gdzie dzieci przeszły ścieżkę edukacyjną opowiadającą o prehistorycznych gadach oraz zwiedziły Muzeum Ziemi, które posiada jedną z największych kolekcji skamieniałości w Polsce, tysiące atrakcyjnie wyeksponowanych okazów reprezentuje najciekawsze 500 mln lat życia na Ziemi. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach pt. „Poszukiwacze złota”, w zabawie w parku rozrywki oraz projekcji filmu w Kinie 5D,
  - Brzozy Toruńskiej – Agroturystyka „Brzoza” z licznymi atrakcjami dla dzieci, gdzie można zobaczyć zwierzęta hodowlane, oraz ekologiczne sposoby wytwarzania energii cieplnej, a także dużą instalację fotowoltaiczną do produkcji energii elektrycznej,
  - Muzeum Zamkowego w Malborku, zwiedzono Zamek Średni, Zamek Wysoki oraz Pałac Wielkich Mistrzów.
- **W zakresie upowszechniania korzystania z lokalnych zasobów i środowiska przyrodniczego, zorganizowano wyjścia – wycieczki piesze:**
  - wyjście pod pomnik Obrońców Wisły – „My tworzymy historię, Oni ją tworzyli”,
  - wycieczki do Centrum Edukacji Ekologicznej, gdzie dzieci i młodzież ze Świetlic bezpłatnie korzystały z zajęć na terenie CEE. Tematyka spotkań była bardzo różnorodna, od edukacyjno – poznawczej zaczynając, na manualno – plastycznej kończąc,
  - wycieczka do Muzeum Etnograficznego, podczas zajęć w muzeum dzieci poznały dawne zwyczaje panujące na Kujawach,
  - wycieczki do Staży Pożarnej, Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji, Telewizji Kujawy, zapoznanie się z pracą odwiedzanych jednostek,
  - wycieczka na Przystań Wodną, dzieci wraz z opiekunami mieli możliwość poznania dyscypliny sportu, jaką jest wioślarstwo,
  - wycieczka do Browaru B, gdzie w Klubie Gier Planszowych TAKTYK. wychowankowie placówek pod bacznym okiem instruktorów przenieśli się w świat gier familijnych, edukacyjnych, imprezowych, przygodowych i strategicznych,

- w projekcie pn. „Akademia Szkolna I” finansowanym przez Gminę Miasto Włocławek zgodnie z umową nr 27/pro/2019 z dnia 18 marca 2019r. W ramach projektu dzieci uczestniczyły w zajęciach:
  - ❖ Kółka turystycznego „Tramp”, (zajęcia częściowo odbywały się w terenie),
  - ❖ „Klubu Detektywów” (zajęcia częściowo odbywały się w terenie),
- wizyta w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Zarzeczewie – warsztaty „Jak dokarmiać zwierzęta zimą” (zajęcia nad zalewem),
- Powstanie Styczniowe we Włocławku. Spacer po Bulwarach z przewodnikiem Krzysztofem Cieczkiewiczem,
- Całodniowa zabawa w podchody parku miejskim we współpracy z Wyższym Seminarium Duchownym,
- liczne wycieczki do lasu w poszukiwaniu darów natury,
- wycieczki piesze do Wieńca Zdroju, nad jezioro Czarne i Wikaryjskie, Leśniczówki na Rybnicy wraz z licznymi zajęciami w plenerze,
- na zakończenie lata został zorganizowany festyn w Zarzeczewie w Yacht Clubie. Udział w imprezie wzięła też społeczność lokalna Miasta Włocławek oraz dzieci ze świetlic, dla których zaplanowano wiele atrakcji, tj.: rejs katamaranem, malowanie twarzy, grill, słodki poczęstunek oraz zabawy z animatorami.
- **W zakresie nauki poszanowania tradycji, obyczajów i ciągłości kulturowej:**
  - Dzień Babci i Dziadka – wykonanie dekoracji, laurek i kwiatów, inscenizacja,
  - Walentynki – wykonanie skrzynki do poczty walentynkowej oraz laurek, gry i zabawy ruchowe, popołudnie z poezją – prezentacja wierszy i piosenek,
  - Bal karnawałowy,
  - Dzień Kobiet – wykonywanie laurek, przypomnienie o tradycji tego święta,
  - Powitanie wiosny – przygotowanie i topienie Marzanny w Parku Sienkiewicza, występ wychowanków w Bibliotece – montaż słowno – muzyczny,
  - Tłusty Czwartek – poczęstunek dla dzieci, pogadanka o genezie tradycji,
  - Święta Wielkanocne (śniadanie połączone z występami z okazji Dnia Kapłana), wspólne spożywanie posiłku, rozdanie dzieciom paczek,
  - w Miejskiej Bibliotece dzieci spotkały się z podróżnikiem p. Piotrem Kowalczykiem oraz p. Łukaszem Wierzbickim – autorem książki „Afryka Kazika”,
  - w Filii Miejskiej Biblioteki przy ul. Warszawskiej, dzieci spotkały się z grupą harcerzy,
  - na zaproszenie Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi, dzieci zwiedziły siedzibę zgromadzenia, zostały poczęstowane podwieczorkiem,
  - zwiedzanie Wyższego Seminarium Duchownego, najstarszego kościoła w mieście p.w. św. Witalisa;
  - uczestniczyły aktywnie w Dniu Flagi; (wykonywanie ozdób w okna, nauka i śpiewanie hymnu polskiego),
  - Dzień Chłopaka – wręczenie upominków, dyskoteka, poczęstunek,
  - Dzień Matki i Ojca – występy w świetlicach oraz w Fundacji Samotna Mama,
  - Dzień Dziecka – wyjazd do Nadleśnictwa Włocławek,
  - Wszystkich Świętych – tworzenie bukietów z liści, wyjście na Cmentarz Komunalny, sprzątanie zapomnianych grobów małych dzieci, rozmowy na temat odchodzenia osób bliskich, znanych,
  - Halloween – rozmowy nt. genezy oraz zwyczajów związanych ze świętem, wycinanie i malowanie dyń, konkurs na najciekawszą maskę, zabawa taneczna i konkursy, słodki poczęstunek,
  - Andrzejkki – wróżby, konkursy, dyskoteka, słodki poczęstunek,
  - Dzieci z dwóch świetlic brały udział w :

- ❖ koncercie z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- ❖ koncercie z okazji 80 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej,

Ww. koncerty zorganizowane były dla mieszkańców Włocławka,

- Święta Bożego Narodzenia – przygotowanie ozdób, rozmowy nt. tradycji Bożego Narodzenia, warsztaty, występy, wspólne spożywanie posiłku, przybycie Mikołaja, rozdanie dzieciom paczek,
- udział wychowanków w „Trójkolorowej Wigilii” zorganizowanej przez Klub Kibica „Włocławii”,
- udział w zajęciach profilaktycznych, we współpracy ze Stowarzyszenie na Rzecz Readaptacji i Aktywizacji Społecznej „Nowa Droga”.
- **W zakresie upowszechniania sportu wychowankowie Świetlic uczestniczyli:**
  - biegi przełajowe w ramach akcji „Polska Biega” nad jeziorem Łuba,
  - „Zimowa Olimpiada Sportowa” – rywalizacja w różnych rozgrywkach i konkurencjach sportowych,
  - profesjonalne treningi piłki nożnej z trenerem „Włocławii”,
  - wyjścia na Międzyosiedlowy Basen Miejski,
  - zajęcia w „Mini siłowni”,
  - wyjścia do Parku trampolin „JumpHaeven”,
  - turniej piłki nożnej – zawody drużynowe,
  - turnieje tenisa stołowego – zawody drużynowe,
  - zajęcia sprawnościowe, rozwijające motorykę dużą i małą,
  - różnorodne zajęcia i gry ruchowe – orientacja w schemacie własnego ciała, cymbergaj, Snooker, badminton, ringo, hula-hop, skakanka, rzuty do celu, rzuty lotkami do tarczy, przeciąganie liny, wyścigi, zbijak, uni-hokej, trik-trak, piłka siatkowa, koszykówka, biegi z przeszkodami, gra w klasy.
- **W zakresie rozwijania zainteresowań, uzdolnień, twórczego myślenia, oraz wzbogacania posiadanej wiedzy:**
  - realizacja obowiązku szkolnego – pomoc w odrabianiu prac domowych, programy naprawcze z różnych przedmiotów szkolnych,
  - zajęcia wyrównawcze z języka angielskiego,
  - nauka pisania liter i cyfr w liniaturze,
  - nauka tabliczki mnożenia,
  - dyktanda ortograficzne,
  - zajęcia rozwijające myślenie abstrakcyjne i logiczne – quizy, szarady, rebusy, kalambury, krzyżówki, gry w szachy, warcaby,
  - zajęcia rozwijające zdolności plastyczne i twórcze myślenie – prace manualno-plastyczne: metodą decoupage, quillingu, origami, rysowanie, malowanie, wydzieranie, wypalanie, lepienie z modeliny, plasteliny, masy solnej, wyszywanie, wykonywanie witraży farbami,
  - konkursy wokalne i taneczne – karaoke, mata taneczna,
  - nauka piosenek – kształtowanie zdolności muzycznych i poczucia rytmu,
  - konkursy „Odkrywamy talenty” – „Mam talent”, „Twoja twarz brzmi znajomo”, „Projektowanie mody”,
  - wykonywanie gazetek i dekoracji okolicznościowych,
  - zajęcia edukacyjne – „Geografia na wesoło”, „Ortografia na wesoło”, rebusy, „Angielski na wesoło”, „Żywe warcaby”, „Porusz umysł”,
  - wdrażanie do pełnienia ról społecznych – zabawa „Szpital”, „Dom”, „Szkoła”, „Sąd”, „Straż Pożarna”,

- zajęcia artystyczne – przygotowywanie przedstawień okolicznościowych, wykonywanie prac do Kącika Małego Artysty”,
- edukacyjne gry planszowe – „Domino”, „Scrabble”, „Mistrz spostrzegawczości”, „5 sekund”, „Postaw na milion”, „Milionerzy”, „Taboo”, „Triak -trak”, „Biznes”, „Bingo”, „Double”, „Puzzle”
- rozwijanie zainteresowań i zdolności sportowych – piłka nożna, uni-hokej, bilard, cymbergaj, zbijak, piłka plażowa, piłka siatkowa, koszykówka, tenis stołowy,
- doskonalenie umiejętności korzystania z pomocy edukacyjnych encyklopedii, słowników,
- wspólne głośne czytanie na świeżym powietrzu – „Czytanie pod chmurką” – wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego,
- pogadanki z wychowankami,
- zabawy z elementami socjoterapii,
- warsztaty socjoterapeutyczne „Moje emocje”,
- w Teatrze Impresaryjnym odbyły się spotkania- warsztaty, w ramach Organizacji Imprez i Edukacji Teatralnej,
- Straż Miejska zorganizowała spotkanie nt. „Co to znaczy bezpieczeństwo?”,
- w Galerii Sztuki Współczesnej odbyły się trzy warsztaty twórcze, podczas których dzieci spotkały się ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki uzależnień,
- wizyta w Wyższym Seminarium Duchownym, zwiedzanie sal wykładowych,
- zajęcia z elementami socjoterapii oraz nauka języka angielskiego i matematyki w ramach projektu „Rodzina w centrum”.
- **W zakresie nadrabiania zaległości i zaniedbań w sferze edukacyjnej:**
  - wychowankom udzielana była systematyczna pomoc w odrabianiu zadanych lekcji,
  - monitorowano wyniki w nauce uczniów zagrożonych,
  - motywowano do codziennego, uważnego odrabiania zadań szkolnych,
  - prowadzono zajęcia wyrównawcze dla dzieci z największymi zaległościami i trudnościami w nauce,
  - wsparcie wychowawców ze strony wolontariuszy w uzupełnianiu zaległości w sferze edukacji wychowanków.
- **Prowadzono dożywianie dzieci w formie:**
  - kanapek przygotowywanych przez Miejską Jadalnię „U Św. Antoniego” oraz napoi, i słodczy na wycieczki krajoznawczo-edukacyjne,
  - słodczy, przeznaczonych na nagrody za czynny udział w prowadzonych zajęciach,
  - kiełbasek i artykułów niezbędnych do przygotowania grilla,
  - różnych deserów w postaci owoców, słodczy, napojów, sałatek.

Organizacja kolonii letnich.

W celu uzupełnienia realizowanych programów socjoterapeutycznych, w okresie sprawozdawczym zostały zorganizowane kolonie letnie z programem socjoterapeutycznym dla dzieci uczęszczających do świetlic, jako kontynuacja prowadzonych zajęć oraz upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa. W wyniku rozstrzygniętego postępowania wyłoniono w trybie przepisów ustawy prawo zamówień publicznych, dwie najkorzystniejsze oferty, które złożone zostały przez firmę LUTUR – Robert Sajnaj z siedzibą w Lublinie.

- Turnus kolonijny nad morzem został zrealizowany w okresie od 24.07.2019 r. do 06.08.2019 r. w miejscowości Darłowo (województwo zachodniopomorskie) w Internacie Zespołu Szkół Morskich, dla 50 dzieci za cenę 67.500,00 zł brutto. Uczestnikom kolonii zapewniono całodzienną autokarową wycieczkę do Słowińskiego Parku Narodowego oraz do Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach, zajęcia socjoterapeutyczne, plażowanie, kąpiele w morzu, zajęcia z ratownikiem WOPR, zajęcia sportowe i dyskoteki.

- Kolejny turnus kolonijny zrealizowany został w polskich górach w okresie od 01.08.2019 r. do 14.08.2019 r. w miejscowości Gliczarów Górny dla 50 dzieci za cenę 64.950,00 zł brutto. Dzieciom zapewniono całodzienną wycieczkę do Krakowa (Wawel, Katedra Wawelska, Kościół Mariacki, Sukiennice). Dodatkowo atrakcje stanowiły zajęcia kulturalne, edukacyjne, rekreacyjne, sportowe, muzyczne i plastyczne. Poza zajęciami o charakterze turystyczno – krajoznawczymi oraz sportowo – rekreacyjnymi, zapewniono realizację, dostosowanego do wieku uczestników kolonii, programu socjoterapeutycznego z wykorzystaniem aktywnych metod pracy warsztatowej.

IV. System pieczy zastępczej

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza tymczasowo zapewnia dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które dają rękojmię należytego sprawowania pieczy.

Umieszczenie małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej w większości przypadków wynika z różnego rodzaju zaniedbań występujących w rodzinach naturalnych lub przedwczesnego macierzyństwa. W nielicznych przypadkach dotyczy sieroctwa naturalnego.

W okresie sprawozdawczym, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.), Sekcja realizowała zadania związane z pieczą zastępczą poprzez zabezpieczenie opieki i wychowania małoletnim pozbawionym opieki rodzicielskiej bądź niedostosowanym społecznie.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje w Sekcji Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do najważniejszych zadań Zespołu należą:

- zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym oraz dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej, pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- szkolenie kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej oraz szkolenie istniejących już rodzin zastępczych,
- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego jako najbardziej optymalnej formy opieki nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców biologicznych,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie zastępczej,
- bieżąca współpraca z Sądami Rejonowymi, szkołami i placówkami oświatowymi, Policją, Ośrodkiem Adopcyjnym oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W 2019 r. w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudnionych było 7 pracowników: koordynator Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, 1 psycholog, 3 pracowników zatrudnionych na stanowisku: specjalista pracy z rodziną, 2 na stanowisku: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w roku 2019 realizował działania, wynikające z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- odbyło się 12 posiedzeń zespołu, podczas których omówiono sytuacje dzieci,
- sporządzono 223 oceny dotyczące sytuacji dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzono poradnictwo specjalistyczne oraz wsparcie w środowisku rodzin sprawujących pieczę zastępczą.

Oceny dotyczące sytuacji dzieci, informacje i wnioski dotyczące funkcjonowania rodzin zastępczych zostały przekazane do Sądu Rejonowego we Włocławku.

Rodziny i dzieci, u których wystąpiły różnego rodzaju trudności, zostały objęte wsparciem i poradnictwem specjalistycznym. Ogółem udzielono 264 porad psychologicznych, stałą opieką psychologa objęto 33 rodziny, w tym 33 osoby dorosłe i 35 dzieci.

Diagnozą psychologiczną objęto 2 kandydatów na rodziny zastępcze. Psycholog sporządził 2 opinie psychologiczne o posiadanych predyspozycjach i motywacjach do pełnienia tej funkcji, 5 diagnoz psychofizycznych dzieci dla celów Ośrodka Adopcyjnego, 10 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i 17 opinii psychologicznych rodzin zastępczych. Łącznie odbyło się 67 spotkań diagnostycznych dla kandydatów na rodziny zastępcze, rodzin zastępczych i dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ważnym elementem działań Zespołu było prowadzenie szkoleń zarówno dla kandydatów na rodziny zastępcze jak i dla już funkcjonujących różnego typu rodzin zastępczych.

W roku 2019 odbył się cykl szkoleń dla rodzin zastępczych, w których brało udział 16 osób. Dla 2 osób zgłaszających chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej zorganizowano szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe.

W ramach promowania rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze przekazano plakaty i ulotki dotyczące rodzicielstwa zastępczego do różnego typu instytucji na terenie naszego miasta, natomiast informacje o naborze kandydatów na rodziny zastępcze, szkoleniach i procedurze kwalifikacyjnej były udostępniane na włocławskich portalach internetowych oraz na antenie lokalnego radia.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego Piknik Rodzinny na terenie Nadleśnictwa Włocławek dla rodzin zastępczych i dzieci wychowujących się w rodzinach, którego celem było promowanie rodzicielstwa zastępczego, a także edukacja ekologiczna dzieci i dorosłych. W okresie przedświątecznym zorganizowano „Zabawę choinkową” dla dzieci z rodzin zastępczych i ich opiekunów, na której bawiło się ok. 150 osób. Był to czas wykorzystany do wspólnej zabawy oraz integracji i wymiany doświadczeń między rodzinami.

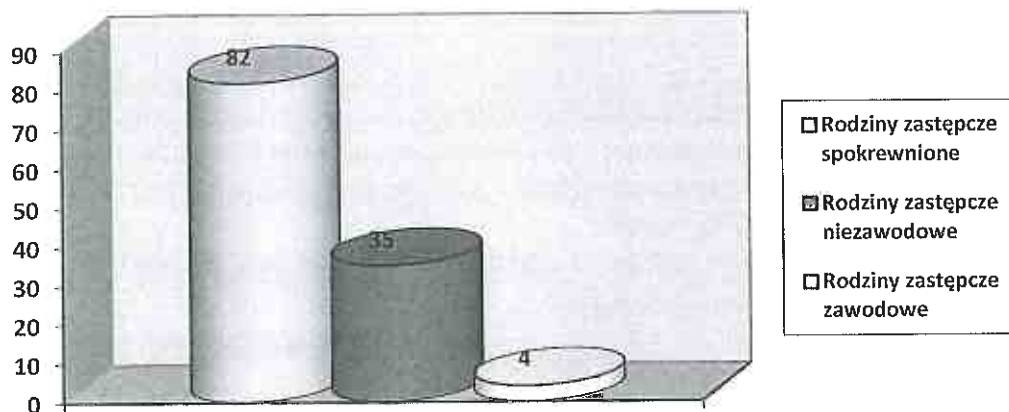
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych.

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, z tego tytułu przyznawane jest świadczenie na okres od dnia faktycznego umieszczenia dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W analizowanym okresie Sąd Rodzinny orzekł o umieszczeniu 6 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym 121 rodzin zastępczych otrzymało pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania 157 dzieci w tym:

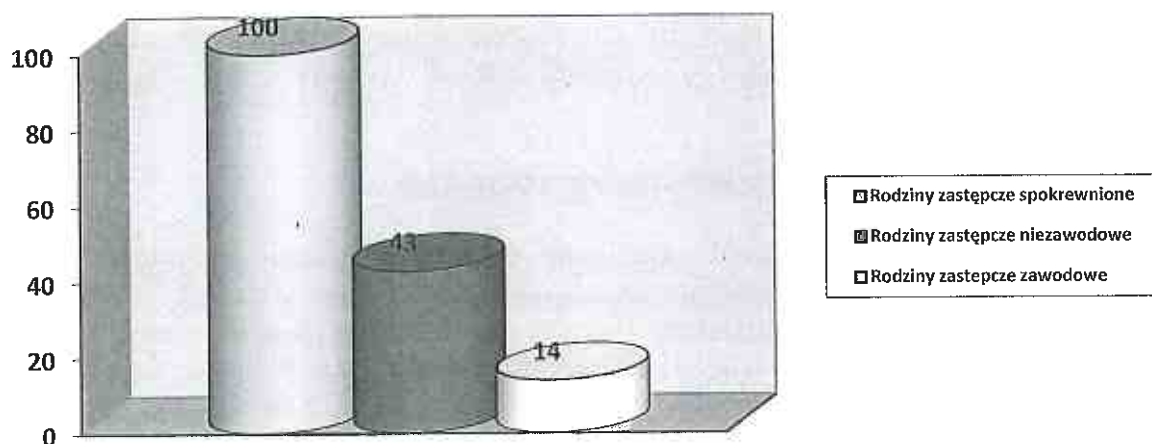
- dla 82 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, w których przebywało 100 dzieci - przyznano 1 051 świadczeń.
- dla 35 niezawodowych, w których przebywało 43 dzieci - przyznano 455 świadczeń.
- dla 4 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 14 dzieci - przyznano 134 świadczenia.

W 2019 r. jeden rodzinny dom dziecka został przekształcony w rodzinę zastępczą zawodową.

Wykres nr 1 Rodziny zastępcze

Wykres nr 2 Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych

Wysokość comiesięcznego świadczenia wynosiła:

- 694,00 zł dla dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1.052,00 zł dla dziecka umieszczonego w rodzinie zawodowej i niezawodowej,
- 211 zł dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Dla 9 dzieci, które pozostały na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach tj. ustawy o pomocy społecznej pomoc realizowano przyjmując do wyliczenia świadczenia podstawę 1.647 zł. Rodziny zastępcze objęte zostały dodatkową formą pomocy:

- 2 rodziny otrzymały pomoc jednorazową na pokrycie potrzeb przyjmowanego dziecka - przyznano 2 świadczenia,
- 42 rodziny otrzymały dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania - przyznano 58 świadczeń,
- 1 rodzina spokrewniona otrzymała świadczenie w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego - przyznano 1 świadczenie,
- 16 rodzin niezawodowych, 4 rodziny zawodowe i 1 rodzinny dom dziecka otrzymały środki na utrzymanie lokali - łączna liczba świadczeń - 63,
- 11 rodzin otrzymało dodatek na niepełnosprawne dziecko - przyznano 123 świadczenia.
- 2 rodziny zawodowe otrzymały środki na przeprowadzenie remontu - przyznano 2 świadczenia

Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, jednorazowe lub okresowe świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych oraz środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej były przyznane zgodnie z zarządzeniem Nr 21/2017 Dyrektora MOPR wydanym w dniu 17 lipca 2017 r. Na realizację zadań dot. rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano: 1.553.368,36 zł (ogółem przyznano 1.889 świadczeń), w tym

- 1 osoba do pomocy w rodzinie zastępczej zawodowej otrzymywała wynagrodzenie 1.764 zł (brutto) miesięcznie - 12 świadczeń.
- 1 osoba do pomocy w rodzinnym domu dziecka otrzymywała wynagrodzenie 1.103 zł (brutto) miesięcznie - 2 świadczenia.
- 4 rodziny zastępcze zawodowe otrzymywały wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł (brutto) miesięcznie - 43 świadczenia.
- 1 rodzinny dom dziecka otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 2.800 zł (brutto) miesięcznie – przyznano 5 świadczeń.

W okresie sprawozdawczym dla 118 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej MOPR przyznał dodatek wychowawczy w wys. 500 zł miesięcznie. Koszty związane z realizacją tego zadania wyniosły 623.169,10 zł, – przyznano 1.260 świadczeń.

Na podstawie przepisów „Dobry start” 105 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej otrzymało jednorazowo świadczenie w wysokości 300 zł - koszty z tym związane wyniosły 31.500,00 zł.

Pomoc dla pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami usamodzielnianemu przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. Działając w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pełnoletni wychowankowie, którzy opuścili pieczę zastępczą po 2012 r. oraz zgłosili gotowość samodzielnego gospodarowania i kontynuowali naukę zostali objęci comiesięczną pomocą finansową w kwocie 526 zł. W okresie sprawozdawczym 10 wychowanków osiągnęło pełnoletniość z tego 6 osób pozostało w rodzinie zastępczej.

W 2019 r. 50 pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych kontynuowało naukę i z tego tytułu otrzymywało pomoc finansową. Na wypłatę ww. pomocy - łącznie wydatkowano 208 774,22 zł (przyznano 404 świadczenia). Wysokość pomocy była uzależniona od okresu, w którym rozpoczęli proces usamodzielnienia, stwierdzonych potrzeb oraz liczby złożonych wniosków.

Wszystkie wnioski były rozpatrzone pozytywnie i zgodnie z przepisami zostały wydane stosowne decyzje administracyjne. Na realizację poszczególnych form pomocy wydatkowano 264.289,22 zł.

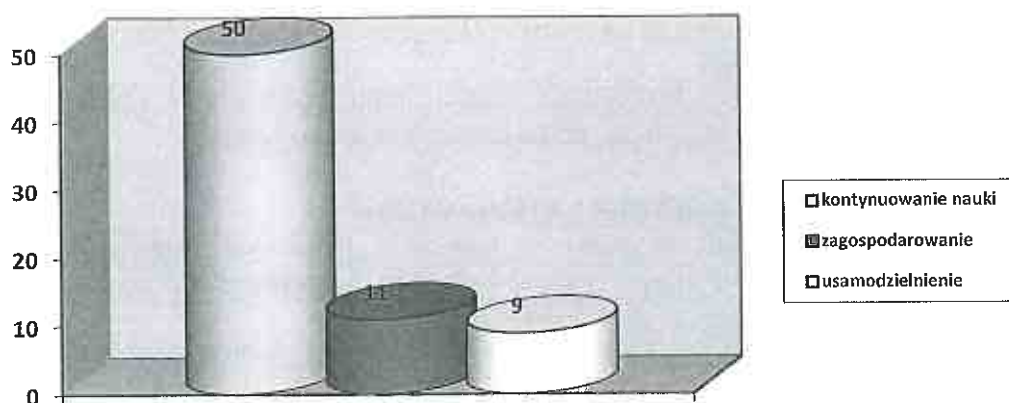
Tabela nr 2 Przyznane formy pomocy dla wychowanków z rodzin zastępczych

FORMA POMOCY								
usamodzielnienie			kontynuacja nauki			zagospodarowanie		
osoby	świadczenia	wydatek	osoby	świadczenia	wydatek	osoby	świadczenia	wydatek
9	9	38.168,00	50	404	208.774,22	11	11	17.347,00

Przedmiotowa pomoc była realizowana w oparciu o przygotowany wcześniej indywidualny program usamodzielnienia, przy współpracy z opiekunem. Świadczenie na kontynuację nauki przysługuje do ukończenia przez wychowanka 25 roku życia, natomiast w przypadku pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie do 26 roku życia.

W 2019 r. w zakresie pomocy dla osób usamodzielnianych Sekcja współpracowała z ośrodkami pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz placówkami różnego typu, w tym resocjalizacyjnymi.

Wykres nr 3 Liczba osób usamodzielnianych korzystających z poszczególnych form pomocy

Odpłatność za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami sprawdzana była sytuacja dochodowa rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. W 2019 roku pod kątem możliwości wnoszenia opłat przeanalizowano 344 środowiska.

Działając w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Włocławek Nr VI/14/2015 z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka oraz osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej wydano 11 decyzji administracyjnych o odstąpieniu od ponoszenia opłaty i 1 decyzję, w której naliczono odpłatność. Dochód z tego tytułu wyniósł 1 786,65 zł. Z analizy akt sprawy wynika, że trudna sytuacja materialno-bytowa rodziców biologicznych stanowiła podstawę do odstąpienia od naliczenia zobowiązań.

Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na jego utrzymanie. W 2019 r. realizowano porozumienia zawarte z 18 powiatami, w oparciu o które Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku przekazywał środki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Ogółem 38 dzieci pochodzących z Włocławka przebywało w 26 rodzinach funkcjonujących na terenie innych powiatów, z tego w 6 rodzinach zawodowych, 15 niezawodowych i 16 spokrewnionych i 1 w rodzinnym domu dziecka. Koszty związane z realizacją ww. zadania wyniosły 538 443,75 zł.

Sekcja współpracowała również z 9 powiatami w sytuacji umieszczenia 13 dzieci z powiatów w 11 rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Włocławka. Dochody z tego tytułu wyniosły 125.136,13 zł.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zadania w tym zakresie obejmowały:

- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie między innymi poprzez kierowanie nieletnich do placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- odpłatność rodziców oraz opiekunów prawnych za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- usamodzielnianie pełnoletnich osób opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych, zakładów poprawczych, schroniska dla nieletnich i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów.

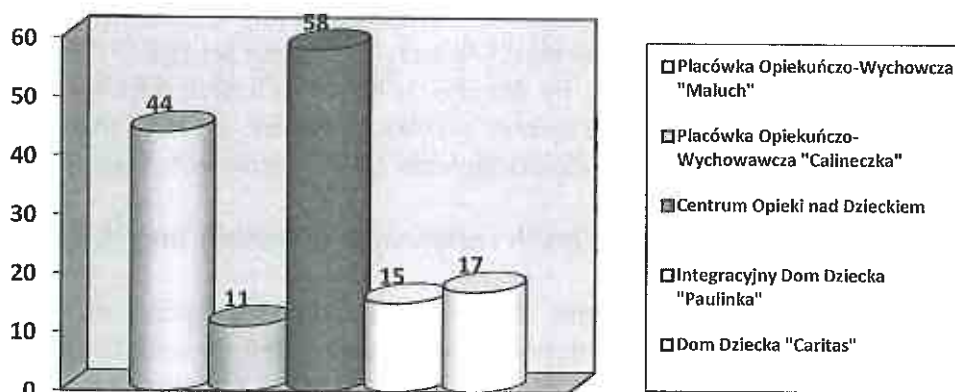
Kierowanie do placówek opiekuńczo-wychowawczych

W 2019 r. pomoc w formie opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta zapewniono 145 małoletnim, do poszczególnych placówek skierowano ogółem 57 dzieci, w tym:

- w placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 „Maluch”- 44 wychowankom, przyjęto 25 dzieci (w tym: 4 dzieci ponownie umieszczono w placówce) ,
- w placówce Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 „Calineczka” - 11 wychowankom (nie uwzględniono dzieci przeniesionych w ramach reorganizacji),
- w Centrum Opieki nad Dzieckiem - 58 wychowankom - przyjęto 19 dzieci,
- w Integracyjnym Domu Dziecka „Paulinka” - 15 wychowankom, przyjęto 6 dzieci,
- w Domu Dziecka „Caritas”- 17 wychowankom, przyjęto 7 dzieci.

Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej nastąpiły w oparciu o postanowienia Sądu Rodzinnego oraz w wyniku działań interwencyjnych.

Wykres nr 4 Wychowankowie objęci opieką instytucjonalną

Działając w oparciu o postanowienia Sądu Rodzinnego w 2019 r. wydano łącznie 113 skierowań, w tym: 32 zmieniających dotyczących przeniesienia do innej placówki, 16 skierowań po uprawomocnieniu się orzeczeń Sądu, 61 skierowań dotyczyło umieszczeń w trybie zarządzeń nagłych, 4 skierowania zostały wydane do placówek socjalizacyjnych.

Na koniec 2019 r. we Włocławku funkcjonowały 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego - niepubliczne na łączną liczbę miejsc - 28 oraz placówki publiczne na łączną liczbę miejsc - 77. Realizując założenia w zakresie deinstytucjonalizacji kontynuowano reorganizację w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na 2020 r. zaplanowano zmianę lokalizacji placówki z ul. Żytniej 55 na ul. Łubną 17 co przyczyni się do poprawy warunków zamieszkania małoletnich i współpracy z opiekunami.

W 2019 r. dla 107 małoletnich, przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej przyznano dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego w wys. 500 zł miesięcznie. Koszty związane z realizacją tego zadania wyniosły 272.289,80 zł, (bez środków na obsługę) – przyznano 560 świadczeń.

82 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, oraz osób usamodzielnianych na podstawie przepisów „Dobry start” otrzymało jednorazowo świadczenie w wys. 300,00 zł - koszty z tym związane wyniosły 24.600,00 zł.

Odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z przepisami sprawdzana była sytuacja dochodowa rodziców biologicznych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych. Pod kątem możliwości wnoszenia opłat za 2019 r. przeanalizowano 203 środowiska.

Decyzje w tym zakresie były sukcesywnie wydawane zgodnie z Uchwałą Nr VI/14/2015 z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej oraz osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej. Wydano 22 decyzje o odstąpieniu od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy instytucjonalnej. Z uwagi na trudną sytuację materialną rodziców biologicznych nie było podstaw do naliczenia zobowiązań.

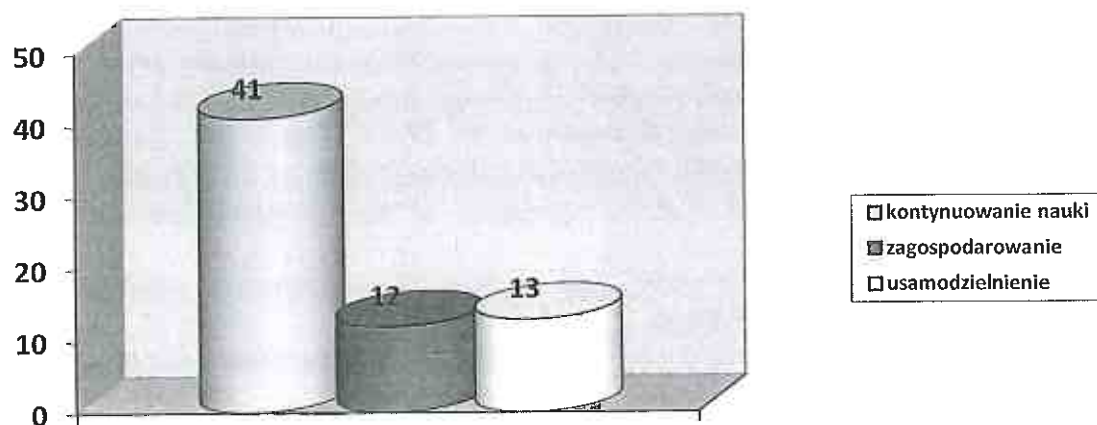
Pomoc dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami usamodzielnianemu przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

W 2019 r. dla pełnoletnich wychowanków z placówek opiekuńczo wychowawczych łącznie zrealizowano 378 świadczeń, a suma wydanych środków na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych w formie pieniężnej, kontynuowania nauki i zagospodarowania wyniosła 281 614,81 zł. W okresie sprawozdawczym 41 pełnoletnich wychowanków kontynuowało naukę i z tego tytułu otrzymywało pomoc finansową.

Ponadto przyznano pomoc dla wychowanków, którzy opuścili inne typy placówek takie jak młodzieżowy ośrodek wychowawczy oraz zakład poprawczy.

Wykres nr 5 Liczba osób usamodzielnianych korzystających z poszczególnych form pomocy

Tabela nr 3 Przyznane formy pomocy dla usamodzielnianych wychowanków

FORMA POMOCY	usamodzielnienie			kontynuacja nauki			zagospodarowanie		
	osoby	świadcze	wydatek	osoby	świadcze	wydatek	osoby	świadcze	wydatek
placówki opiekuńczo- wychowawcze	10	10	63.835,00	37	333	173.615,81	9	9	14.193,00
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	3	3	12.341,00	4	20	10.578,00	3	3	7.052,00
razem	13	13	76.176,00	41	353	184.193,81	12	12	21.245,00

Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w placówce ponosi wydatki na jego utrzymanie. W 2019 r. Sekcja realizowała porozumienia zawarte z 8 powiatami, w oparciu o które dokonano zwrotu na pokrycie kosztów utrzymania 17 dzieci pochodzących z Włocławka przebywało w 10 placówkach na terenie powiatów: krasnostawskiego, chełmińskiego, chorzowskiego, myśliborskiego, aleksandrowskiego, kutnowskiego, toruńskiego, włocławskiego. Koszty związane z realizacją ww. zadania wyniosły 849.326,87 zł i były niższe niż planowano.

W 2019 r. nastąpił wzrost liczby dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jednakże nie zachodziła konieczność umieszczania małoletnich w placówkach na terenie innych powiatów. W związku z pobytem 11 wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących we Włocławku, w okresie sprawozdawczym współpracowano z 5 powiatami w oparciu o zawarte porozumienia. Dochody z tego tytułu wyniosły 335.548,82 zł.

Na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dyrektor MOPR we Włocławku występował z pozwami alimentacyjnymi przeciwko rodzicom biologicznym dzieci przebywających w pieczy zastępczej w przypadkach, kiedy od umieszczenia minął rok. Na przestrzeni ostatnich czterech lat skierowano ogółem 76 spraw do Sądu Rejonowego we Włocławku oraz na terenie innych powiatów. W 2019 r. skierowano 22 pozwy alimentacyjne do Sądu z powództwem o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych od 28 rodziców biologicznych na rzecz 29 dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym rozstrzygnięto 18 spraw, z tego:

- z instytucjonalnej pieczy zastępczej wydano 8 postanowień zasądających alimenty od 11 rodziców na rzecz 9 dzieci,
- z rodzinnej pieczy zastępczej wydano 10 postanowień zasądających alimenty od 11 rodziców na rzecz 13 dzieci.

5 spraw rozstrzygnięto z 2018 r. Na koniec 2019 r. pozostało 9 spraw do rozpatrzenia.

W związku z różnorodnym zakresem działań pracowników koniecznym było bieżące dokształcanie kadry i sukcesywne podnoszenie kwalifikacji zawodowych. W 2019 r. pracownicy Sekcji Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej uczestniczyli w 5 konferencjach, w 1 kursie oraz 9 szkoleniach z zakresu zadań merytorycznych tj. rodzinnej pieczy zastępczej

i zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz z zakresu zagadnień prawnych i organizacyjnych.

V. Inicjatywy, Programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej obowiązek zatrudniania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy współpracują z rodzinami zastępczymi. Jeden koordynator może pracować nie więcej niż z 15 rodzinami. W 2019 r. w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” pozyskano środki na refundację kosztów zatrudnienia 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w miesiącach I-XII 2019 r. Łączna kwota pozyskanej dotacji to 35.290,00 zł. Otrzymaną kwotę wydatkowano w całości. Wkład własny wyniósł 49.314,42 zł. Projekt pod nazwą „Rodzina w Centrum 2” realizowany był przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu w partnerstwie m.in. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie we Włocławku. Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Głównym celem projektu, był rozwój i zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim. Ważnym elementem było zapewnienie szerokiego dostępu do specjalistycznych usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla rodzin naturalnych i zastępczych w Centrach Wsparcia Rodziny przez okres dwóch lat. Ogólna wartość projektu dla MOPR Włocławek 01.07.2018 r. - 31.06.2020 r. wynosi 797.564,50 zł.

Zaplanowany budżet projektu „Rodzina w Centrum 2” dla MOPR Włocławek na 2019 r. wyniósł łączne 480 410 zł w tym:

- ogólna kwota dofinansowania – 437.649,00 zł,
- działania merytoryczne – 416.049,00 zł,
- kwota wkładu własnego – 42.761,00 zł,
- koszty pośrednie – 21.600,00 zł.

W okresie objętym sprawozdaniem zrealizowano działania w zakresie: zadania nr 1. czyli wsparcia rodziny naturalnej i zastępczej w formach zdeinstytucjonalizowanych jako element procesu aktywizacji zawodowej zorganizowano:

- specjalistyczne poradnictwo rodzinne prawne - 66 h,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne psychologiczne - 100 h,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne pedagogiczne - 66 h,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne psychiatryczne - 30 h,
- 4 warsztaty dla osób opuszczających i przebywających w pieczy zastępczej,
- 9 warsztatów wzmacniających kompetencje rodzicielskie i zajęcia animacyjne dla dzieci,
- 10 warsztatów socjoterapeutycznych dla dzieci,
- 5 cykli warsztatów „Moje Emocje” dla dzieci przebywających w pieczy oraz z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- wyjazd edukacyjny 5 - dniowy wzmacniający więzi i relacje rodzinne dla 40 osób,
- bony edukacyjne w postaci nauki języka angielskiego dla 10 osób,
- 2 szkolenia dla wolontariuszy,
- Centrum Wsparcia Rodziny zostało wyposażone w nowe meble, sprzęty i materiały edukacyjne,
- pokrycie kosztów dojazdów rodzin do Centrum Wsparcia Rodziny i delegacji specjalistów pracy z rodziną,

- zatrudnienie dwóch specjalistów pracy z rodziną.

W zakresie realizacji zdania nr 2 czyli przejścia z opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych zrealizowano 3 spotkania dotyczące rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci. W ramach realizacji zadania nr 5 czyli działań służących wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych w placówkach wsparcia dziennego dokonano adaptacji/modernizacji pomieszczeń w Świetlicy Środowiskowej „Zorza”, doposażono w sprzęty, meble i materiały edukacyjne w świetlicy „Zorza” i „Zefir” ponadto przeprowadzono:

- zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w świetlicy „Zefir” – 156 h,
- zajęcia wyrównujące braki szkolne z matematyki w świetlicy „Zefir” – 312 h,
- zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w świetlicy „Zorza” – 134 h,
- zajęcia wyrównujące braki szkolne z matematyki „Zorza” – 302 h,

oraz pokryto koszty zatrudnienia ¼ etatu wychowawcy w świetlicy Zorza i Zefir.

Ze względu na prowadzone prace remontowe nie zrealizowano 10 h zajęć wyrównujących braki szkolne z matematyki i 22 h zajęć socjoterapeutycznych w świetlicy „Zorza”. Zajęcia te zostały przeniesione do realizacji na rok 2020 r.

Łącznie w projekcie w 2019 r. wzięło udział 187 osób w tym: 58 mężczyzn i 129 kobiet.

VI. Podsumowanie

W roku 2019 kontynuowano realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie zabezpieczenia właściwej opieki nad małoletnimi. Prowadzono zarówno działania wspierające jak i pomocowe skierowane do rodzin, które z różnych powodów znalazły się w sytuacji kryzysowej.

Rodziny dysfunkcyjne otrzymywały systematyczne wsparcie pracowników zatrudnionych w MOPR jak i specjalistów działających w ramach projektu Rodzina w Centrum 2. Pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi opierała się przede wszystkim na działaniach polegających na wczesnej interwencji specjalistów, pracownika socjalnego, asystenta rodziny, a w rodzinach zastępczych – pracowników pełniących funkcję koordynatorów. Stwierdzono, że w dalszym ciągu przyczyną zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych były najczęściej: niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, bezrobocie, bezdomność, przemoc, choroby lub inne czynniki uniemożliwiające zapewnienie właściwej opieki. Ze względu na złożoność występujących problemów, w przeważającej części przypadków rodziny wymagają prowadzenia długotrwałej pracy w środowisku, bardzo często niezbędna jest pomoc psychologiczna, pedagogiczna lub prawna. Obok przypadków, w których z powodzeniem zakończono współpracę, były sytuacje wymagające postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Sąd Rodzinny.

Priorytetem działań pracowników MOPR było pozostawienie małoletnich w środowisku rodzinnym. Znaczącą rolę wspierającą rodziny z małymi dziećmi odgrywają świetlice. W sytuacji kiedy doszło do ograniczenia lub pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej uruchamiano pieczę zastępczą w formie umieszczenia małoletnich w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Powołane służby we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka dokonywały oceny szans powrotu dzieci do rodzin naturalnych. W przypadku uregulowania sytuacji prawnej małoletnich, na bieżąco stosowne informacje były przekazywane do Ośrodka Adopcyjnego celem podjęcia dalszych czynności w zakresie przysposobienia.

W trosce o dobro dziecka na terenie miasta zorganizowano rodzinną pieczę zastępczą dla 157 małoletnich oraz dla 38 dzieci na terenie innych powiatów. Ogółem na terenie Włocławka

funkcjonowało 121 rodzin zastępczych. Wszystkie rodziny zastępcze skorzystały z przysługujących im świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci oraz dodatku wychowawczego.

W okresie sprawozdawczym zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych co przy niewystarczającej liczbie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej powoduje niekorzystną, ale konieczną sytuację kierowania małych dzieci do placówki, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych umieszczenia w specjalistycznych placówkach. W 2019 r. zakończył swoją działalność Rodzinny Dom Dziecka, fakt ten spowodował, że na terenie miasta nie ma tego typu placówki rodzinnej prowadzonej w ramach rodzinnej pieczy zastępczej.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących we Włocławku zapewniono opiekę 153 dzieciom natomiast na terenie innych powiatów w placówkach przebywało 17 małoletnich pochodzących z naszego miasta. Sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu powodowały kierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej noworodków lub dzieci w wieku przedszkolnym, co każdorazowo powoduje wątpliwości dotyczące realizacji pomocy w świetle obowiązujących standardów. Podstawą wydania skierowań do placówek były w większości przypadków działania interwencyjne w wyjątkowo trudnych sprawach, których nie można było rozwiązać w inny sposób. Dużym osiągnięciem było przekształcenie placówek w 14-osobowe placówki opiekuńczo-wychowawczych oraz utworzenie 1 placówki typu specjalistyczno-terapeutycznego dla dzieci o indywidualnych potrzebach.

Ważnym etapem pieczy zastępczej jest osiągnięcie przez dziecko pełnoletniości, co wiąże się z procesem usamodzielnienia. Dla młodej osoby jest to trudny moment, ponieważ oznacza rozpoczęcie samodzielnego życia, często bez wsparcia najbliższej rodziny. Bezpośrednią pomocą w procesie usamodzielnienia mają służyć opiekunowie usamodzielnienia, którego wskazują sami wychowankowie. Usamodzielniani byli objęci stosowną pomocą pieniężną na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie. Wysokość i rodzaj przyznanych świadczeń był zgodny z obowiązującymi przepisami i uwarunkowany rodzajem pieczy zastępczej, okresem pobytu w pieczy zastępczej oraz podstawą prawną na mocy, której rozpatrywano pomoc. Koordynatorzy pieczy zastępczej sporządzali wymaganą dokumentację dzieci w rodzinach zastępczych, a proces usamodzielnienia przebiegał w oparciu o przygotowany indywidualny program usamodzielnienia. W przypadku braku możliwości powrotu do środowiska rodzinnego, pełnoletni wychowankowie mieli możliwość skorzystania z pobytu w mieszkaniu chronionym.

Funkcjonujące placówki na terenie miasta prawidłowo wypełniały swoje zadania dotyczące zabezpieczenia najpilniejszych potrzeb emocjonalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych. Ważnym elementem pracy personelu placówek było podtrzymywanie kontaktów z rodzicami lub innymi bliskimi osobami oraz przygotowywanie dzieci do samodzielności. W przypadku bardzo małych dzieci uwidaczniała się troska o zabezpieczenie potrzeb emocjonalnych poprzez stałą opiekę i zapewnienie jak najlepszych warunków pobytu.

Na rzecz osób i rodzin w systemie pieczy zastępczej podejmowana była praca socjalna i poradnictwo nakierowane na motywowanie i wzmacnianie zasobów rodziców w taki sposób, aby mogli samodzielnie przezwyciężać trudności i problemy opiekuńczo-wychowawcze. Wymienione działania wpisały się w główny cel Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej we Włocławku na lata 2019-2021 dotyczący tworzenia sprzyjających warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziców, opiekunów prawnych i rodziców zastępczych. Zgodnie ww. dokumentem praca służb socjalnych ukierunkowana była na poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku poprzez wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, pomocy rodzinie mającą na celu przywrócenie praw rodzicielskich i powrót dzieci do środowiska, promowanie właściwych postaw wobec osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W zakresie pieczy zastępczej priorytetowym zagadnieniem było rozszerzenie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, celem zabezpieczenia właściwej opieki dla najmłodszych dzieci, które z różnych powodów nie mogą wychowywać się w rodzinie naturalnej. Rodzina zastępcza to miejsce

wzrastania i przygotowywania do samodzielności, natomiast działania i pomoc pracowników różnych instytucji przyczynia się do prawidłowej realizacji procesu usamodzielnienia i właściwego zafunkcjonowania w środowisku. W związku z wytyczonymi celami realizowane były zadania wynikające z obowiązujących przepisów, jednocześnie mając na uwadze, występujące potrzeby i niekorzystne zjawiska oraz określone zasoby. W tych działaniach ważną rolę odgrywają partnerzy, z którymi MOPR współpracuje w celu rozwiązania problemów i osiągnięcia zamierzonych celów.

VII. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

W roku 2020 będą kontynuowane działania służb socjalnych oraz specjalistów zatrudnionych w MOPR mające na celu rozwiązywanie problemów występujących w rodzinach. W pracy z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym zostaną wykorzystane dotychczasowe doświadczenia jak również będą wprowadzane nowe rozwiązania i procedury mające na celu wyeliminowanie przypadków zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu małoletnich.

Szczególne nacisk będzie kładziony na pracę w środowiskach dotkniętych uzależnieniami, przemocą i innymi dysfunkcjami mającymi bezpośredni wpływ na opiekę i wychowanie małoletnich.

W zakresie wsparcia rodziny MOPR będzie nadal prowadził działania pomocowe. Potrzeby w tym zakresie obejmują:

- promocję działań profilaktycznych mających na celu zwiększenia świadomości społecznej na temat przemocy oraz innych zagrożeń mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin,
- wczesną interwencję specjalistów, asystenta rodziny, pracownika socjalnego i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej pod kątem rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- rozszerzenie usług dla rodzin wychowujących dzieci wykorzystując działania wynikające z realizacji między innymi projektu Rodzina w Centrum 2,
- tworzenie spójnego systemu wpierania i pomocy rodzinie, który będzie rozwiązywał występujące problemy, w szczególności z zakresu spraw opiekuńczo-wychowawczych,
- kontynuację działań dotyczących poradnictwa i wsparcia rodzin w zakresie najczęściej występujących problemów opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień oraz przemocy,
- aktywizowanie lokalnej społeczności na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Mając na uwadze znaczną liczbę środowisk, w których dzieci są zaniedbane wychowawczo podejmowane będą dalsze działania zmierzające do rozwijania rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym do utworzenia rodzinnego domu dziecka. Występujące niekorzystne zjawiska w rodzinach biologicznych i brak możliwości powrotu dzieci do środowiska naturalnego wiąże się z koniecznością dalszego doskonalenia już funkcjonującego systemu pieczy zastępczej. Potrzeby w tym zakresie obejmują:

- upowszechnianie wiedzy na temat rodzinnej opieki zastępczej i pozyskiwania kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej,
- pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe,
- kontynuowanie działań zmierzających do rozwoju rodzinnych domów dziecka,
- zabezpieczenie środków finansowych na wprowadzenie nowych form pieczy zastępczej,
- zintensyfikowanie pomocy dla funkcjonujących rodziny zastępcze poprzez świadczenie dodatkowej pomocy, uruchamianie rodzin pomocowych,
- objęcie szczególnym wsparciem małoletnich w rodzinnych formach pieczy,
- prowadzenie szkoleń dla istniejących rodzin zastępczych,
- objęcie większej liczby rodzin wsparciem koordynatorów pieczy zastępczej,

- pomoc w pozyskaniu lokali mieszkalnych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- utrzymanie na dotychczasowym poziomie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków z pieczy zastępczej.

Realizując ustawowy obowiązek zapewniania opieki w instytucjonalnej pieczy zastępczej potrzeby obejmują:

- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z obowiązującymi standardami i na poziomie dostosowanym do potrzeb małoletnich,
- organizowanie wsparcia specjalistów dla dzieci z deficytami zdrowotnymi i innymi dysfunkcjami,
- podnoszenie jakości opieki i wychowania małoletnich,
- przygotowanie wychowanków placówek do procesu usamodzielnienia,
- podejmowanie działań zmierzających do obniżenia liczby dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- pozyskiwanie środków na rozwój działalności ponad standardowej w formie doposażenia placówek, organizowania wypoczynku itp.,
- doprowadzenie do standardów tj. 14 osobowych placówek socjalizacyjnych.

Piotr Grudziński
 Dyrektor
 Miejskiego Ośrodka
 Pomocy Rodzinie
 we Włocławku

Informacje opracowała:

Ewa Krusińska
 Kierownik Sekcji Wsparcia Rodziny
 i Rodzinnej Pieczy Zastępczej
 MOPR we Włocławku

VIII. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

1. Centrum Opieki nad Dzieckiem

W roku 2019 Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku funkcjonowało jako trzy czternastoosobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze, usytuowane we Włocławku – jedna przy ul. Żytniej 55 (Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 5) oraz dwie przy ul. Jasnej 5 (Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 oraz Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr4). Do dnia 31.01.2019 funkcję dyrektora Centrum pełniła p. Dorota Wilczura, natomiast dnia 01.02.2019 obowiązki te przejął p. Paweł Rieske.

W roku sprawozdawczym z opieki w Centrum skorzystało łącznie 58 dzieci, z tego 1 było z powiatu włocławskiego i 2 z Inowrocławia. Natomiast na koniec roku 2019 przebywało 41 wychowanków i tak w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 było 13, w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 4 - 14 i w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 5 również 14. W ciągu roku trzy placówki opuściło w sumie 17 dzieci, z czego 7 po uzyskaniu pełnoletności. 5 z nich powróciło do najbliższej rodziny, 1 mimo wcześniejszych deklaracji nie wyraził chęci na dalsze kontynuowanie nauki oraz 1, który został skreślony ponieważ w momencie ukończenia 18 lat nadal przebywał na wielomiesięcznej ucieczce. 1 dziewczynka umieszczona u nas w wyniku interwencji, w porozumieniu z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie we Włocławku następnego dnia została przeniesiona do Integracyjnego Domu Dziecka „Paulinka” we Włocławku. 6 dzieci na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego we Włocławku powróciło do domu rodzinnego, a 2 pod opiekę dziadka (niestety po krótkim pobycie powróciło z powrotem do placówki). Natomiast 1 dziewczynka po traumatycznych przeżyciach w domu rodzinnym znalazła opiekę w rodzinie zastępczej.

Oprócz 2 wychowanków przebywających na ciągłej ucieczce, dla których mimo współpracy z policją nie byliśmy w stanie zrealizować środka wychowawczego w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, wszyscy inni realizowali obowiązek edukacyjny. I tak w POW Nr 3 w szkole podstawowej uczy się 7 wychowanków (w tym 1 przebywający w zakładzie poprawczym oraz 1 będący na leczeniu w szpitalu psychiatrycznym i 1 wychowanka kontynuująca naukę w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Łodzi), w szkole zawodowej 3, 1 wychowanka w liceum, 1 wychowanek w liceum dla dorosłych oraz 1 student pedagogiki w Państwowej Uczelni Zawodowej we Włocławku. W POW Nr 4 do szkoły podstawowej uczęszczało 7 podopiecznych (w tym: 1 w Domu Pomocy Społecznej w Grabiu i 1 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie, z którego uciekł i do dnia 31.12.2019 r. nie powrócił), do szkoły zawodowej 4 (w tym 1 przebywający w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Łobżenicy i 1 w MOW Kamionku Wielkim), jedna pełnoletnia wychowanka kontynuowała naukę w liceum dla dorosłych. Dwie najmłodsze podopieczne w wieku jedna 2 lata i druga 7 miesięcy pozostawały na co dzień pod opieką wychowawców. Do szkoły podstawowej w POW Nr 5 uczęszczało 7 dzieci (w tym: 1 w Zespole Placówek Specjalnych w Szerzawach), do szkoły zawodowej 3 (1 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Żychlinie), w technikum było ich 2, w liceum 1.

Wychowankowie mający trudności zostali zdiagnozowani w poradni psychologiczno-pedagogicznej i otoczeni fachową opieką pedagoga i psychologa w placówce.

Pedagodzy prowadzili zajęcia korekcyjno-kompensacyjne z elementami logopedii, zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień, zagrożeń i chorób XXI wieku, zajęcia wyrównawcze adekwatne do poziomu edukacyjnego wychowanków oraz zajęcia:

- wg programu wspierania twórczej aktywności dziecka w zakresie sztuk plastycznych,
- wg programu aktywnego poszukiwania pracy” dla usamodzielnianych wychowanków,
- wg indywidualnych programów stymulująco-terapeutycznych,
- wg indywidualnych programów wspierania rozwoju dzieci 6 letnich ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju percepcji słuchowej, wzrokowej oraz mowy.

Najmłodsza wychowanka miała na koniec 2019 roku 7 miesięcy, a najstarszy wychowanek 21 lat. Przedział wiekowy podopiecznych przedstawiał się następująco:

POW Nr 3 –dzieci w wieku 7-13 lat =2, 14-17=8, 18 lat i więcej=3.

POW Nr 4 -0-1 roku =1, 1-3=1, 4-6=1, 7-13=3, 14-17=5, powyżej 18 roku życia =3

POW Nr 5 – 4-6=1, 7-13=5, 14-17=7, pełnoletni =1

W roku 2019 umieszczonych zostało w naszym Centrum 17 dzieci, z tego w wyniku interwencji policji i kuratorów w środowisku rodzinnym znalazło u nas opiekę 8 dzieci. Były to sytuacje trudne, wymagające od pracowników placówek profesjonalnego i indywidualnego podejścia do problemu i skrzywdzonego dziecka.

Opieką medyczną objęci byli wszyscy wychowankowie placówek, jednak ze względu na dolegliwości, niektórzy z nich skorzystali z opieki w specjalistycznych poradniach. I tak z poradni pulmonologicznej - 2 osoby, poradni alergologicznej 1 osoba, poradni dermatologicznej 4, kardiologicznej 2, wad postawy 2, neurologicznej 6, poradni zdrowia psychicznego 7, gastroenterologicznej 2, urologicznej 1, chirurgii stomatologii 1, poradni patologii noworodka 1, ginekologicznej 1, ortopedycznej 2, okulistycznej 3, stomatologicznej 18 wychowanków, rehabilitacyjnej 2, poradni chirurgicznej dziecięcej 3. 4 podopieczni, których zachowanie wymagało specjalistycznej obserwacji i właściwego zdiagnozowania przebywali w szpitalach psychiatrycznych. Jeden 17 latek przebywa tam nadal na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 8.08.2017 r.

Wychowankowie naszego Centrum oprócz dziennego planu zajęć brali udział w zajęciach kulinarnych, plastycznych, majsterkowania i biblioteki oraz wykorzystywali do zabaw i edukacji sprzęt elektroniczny tj. laptop, gry PS itp. Organizowane były również systematyczne wyjścia do kina i na basen, a także treningi biegowe na dystansie 5-7 km oraz wycieczki rowerowe. W czasie ferii zimowych podopieczni skorzystali ze zorganizowanych wyjść do parku trampolin, lodowisko oraz kręgielni, także z warsztatów fotograficznych i karaoke. Dnia 18.01.2019 r. odbyła się wycieczka do Pruszkowa do Galerii Figur Stalowych. Natomiast 25.01.2019 r. podczas wyjazdu do Torunia dzieci zwiedziły Centrum Nowoczesności „Młyn”, a także Muzeum Piernika. Finałem tej wycieczki był posiłek w McDonalds. Dzięki Ośrodkowi Edukacji Ekologicznej we Włocławku nasi podopieczni wzięli udział w marszu na orientację, zakończonym wspólnym ogniskiem i pieczeniem kiełbasek. Podczas wycieczki na zaporę wodną we Włocławku dzieci dowiedziały się jak zbudowana jest i jakie funkcje pełni tama. Najmłodszych wychowankowie ferie zimowe spędzili na zorganizowanych zimowiskach w Zakopanem.

Dni wolne od nauki w czasie ferii wykorzystaliśmy również na spotkanie z psychologiem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Włocławku. Odbyła się także pogadanka ze strażnikiem miejskim na temat zagrożeń jakie niosą za sobą substancje psychoaktywne. A dla czwórki najstarszych wychowanków zostały zorganizowane zajęcia w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włocławku, podczas których doradca zawodowy Centrum Aktywizacji Zawodowej PUP przedstawiła najważniejsze zagadnienia dotyczące statusu osoby bezrobotnej, zarejestrowanej w urzędzie pracy oraz przedstawiła ofertę szkoleń i staży z jakich w przyszłości będą mogli skorzystać.

W maju 2019 r. jedna z naszych starszych wychowanek wraz z wychowawcą z grupy uczestniczyła w XII Spotkaniu Młodych z Biblią na Jasnej Górze. Wyjazd ten stanowił przygotowanie wychowanki do finału XXIII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej. W czasie dwudniowych warsztatów zwiedziły Olsztyn, udały się na „Jasnogórski Giewont” i wzięły udział w spotkaniu integracyjnym przy ognisku. Kontynuacją tego spotkania był pisemny etap tego konkursu, który odbył się w Niepokalanowie w dniach 10-11.06.2019 r. Mimo, że na tym etapie wychowanka zakończyła swój udział to jej talent poetycki nagrodzono 20.11.2019.r. podczas konkursu Recytatorskiego Poezji Prozy Kujawskiej i F. Becińskiego w Radziejowie. W tym samym miesiącu fundacja Otylii Jędrzejczak zorganizowała we włocławskiej Hali Mistrzów trening sportowy w którym udział wzięło 7 dziewczynek z naszej placówki.

W Centrum od lat dbamy o kondycję fizyczną dzieci. Grupa wychowanków reprezentuje nasz dom na meczach piłki nożnej, unihokeja oraz w tenisie stołowym, na których często zajmuje czołowe lokaty. Ostatnio miało to miejsce na turnieju halowej piłki nożnej w Świeciu gdzie zdobyliśmy wicemistrzostwo Województwa Kujawsko – Pomorskiego Domów Dziecka. 28.09.2019 r. uczestniczyliśmy w imprezie sportowej XVII Mistrzostw Polski Domów Dziecka w ramach projektu MSiT „Unihokej – uczy, bawi, wychowuje”, która odbyła się w hali widowiskowo – sportowej w Kołaczku. Oprócz zawodów tenisa stołowego w Lubieniu Kujawskim najmłodszy wychowanek naszej placówki zajął III miejsce podczas Otwartych Mistrzostw Włocławka Dzieci w Badmintonie. Turniej ten był częścią Europejskiego Tygodnia Sportu oraz pierwszym turniejem Kujawsko – Pomorskiej Ligii Młodych Talentów. Poprzez sport dzieci uczą się zdrowej rywalizacji, zasad fair-play oraz zawierają przyjaźnie z kolegami i koleżankami dzielącymi podobne pasje.

31.05.2019 r. na terenie POW Nr 5 przy ul. Żytniej świętowaliśmy razem z naszymi podopiecznymi „Dzień Dziecka”. Oprócz słodkości i poczęstunku z grilla było mnóstwo atrakcji i sportowych konkursów. Dzień zakończył pokaz astrologiczny. Dodatkową atrakcję zorganizował z okazji tego święta Moto Klub. Było nią wyjście do parku linowego, gdzie oprócz otrzymanych upominków dzieci ścigały się quadami i zmagaly z przeszkodami o różnym stopniu trudności.

15.06.2019 r. wychowankowie naszych placówek otrzymali zaproszenie na Kujawsko – Pomorski Piknik Zawodowy w Toruniu. W trakcie którego oprócz jarmarku zawodowego i strefy poradnictwa zawodowego dzieci wzięły udział w warsztatach kulinarnych, zapoznały się z pracą policjantów i strażaków, a także sprawdziły swoje umiejętności na strzelnicy strzelając do celu z łuku.

W okresie letnim wychowankowie odwiedzili Płocki Ogród Zoologiczny w Płocku oraz ZOO Safari w Borysewie, gdzie po raz pierwszy ujrzeli białe lwy. Skorzystali również z atrakcji parku wodnego w Kutnie. W upalne dni do dyspozycji dzieci był rozstawiony na terenie placówkowego placu zabaw basen. W lipcu 2019 r. zorganizowaliśmy wycieczkę do Ciechocinka, a także wyjście do parku linowego. W okresie wakacyjnym dzieci, które z różnych przyczyn nie mogły spędzić tego czasu z najbliższą rodziną wyjechały na kolonie letnie do Rowów i Władysławowa. Po powrocie najmłodsi z nich brali udział w półkoloniach „Wakacje na sportowo z Dwunastką”, zorganizowanych w Szkole Podstawowej Nr 12 we Włocławku.

Cyklicznie odbywały się również rajdy rowerowe podczas których dzieci zwiedzały okolice Włocławka i pobliskie tereny parków krajobrazowych. Idąc z duchem czasu zadaliśmy o zajęcia z trenerem personalnym nt. zdrowego stylu życia wzbogacone o pokaz ćwiczeń relaksacyjnych. W trosce o bezpieczeństwo podopiecznych udaliśmy się do Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego we Włocławku, gdzie zaznajomiono dzieci i młodzież z przepisami kodeksu ruchu drogowego dla pieszych i rowerzystów.

Wrzesień nasze dzieci rozpoczęły nie tylko nauką szkolną. Dwa dni spędziły pod opieką wychowawców z Centrum na szaleństwach w „EnergyLandii” w Zatorze. W październiku natomiast dziewczęta i chłopcy skorzystali z zabaw i gier w czytelni na ul. Żytniej we Włocławku podczas „Nocy Bibliotek”, a 25.11.2019 r. uczestniczyli w Zakładzie Aktywizacji Zawodowej we Włocławku w spotkaniu z „pedagogiem ulicy” raperem Dobromirem Makowskim.

W lutym roku sprawozdawczego, dzięki Fundacji „One Day” wychowankowie placówek uczestniczyli w szkoleniu ukierunkowanym na poznanie swoich mocnych stron, nabycie umiejętności pisania CV oraz poznali prawa i obowiązki wkroczenia w dorosłość. Zajęcia miały formę ćwiczeń i warsztatów. Fundacja ta, podobnie jak w latach ubiegłych sfinansowała naszym pełnoletnim podopiecznym kursy – jeden spawacza, dwa wózki widłowe i dwa kursy prawa jazdy. Niewątpliwie zdobycie dodatkowych kwalifikacji będzie miało wpływ na podjęcie przez nich konkretnego zatrudnienia w dorosłym życiu po opuszczeniu placówki.

Natomiast w marcu i w październiku w ramach programu przygotowującego najstarszych wychowanków do opuszczenia placówki oraz podjęcia pracy odbyły się zajęcia w Wojewódzkim Urzędzie Pracy we Włocławku pn. „Rynek pracy bez tajemnic” oraz „Pasja, profesja, powołanie”.

5 wychowanków złożyło podania o przyznanie mieszkania socjalnego w Wydziale Gospodarowania Mieniem Komunalnym.

7.04.2019 r. wychowankowie uczestniczyli w pikniku „Do serca przytul psa, weź na kolana kota” zorganizowanym przez włocławskie schronisko dla zwierząt.

Mając na uwadze samotnych seniorów, postanowiliśmy 10.12.2019 r. odwiedzić domy pomocy społecznej we Włocławku. Specjalnie na tą okazję dzieci upiekły pierniczki, którymi obdarowały przyszywane babcie i dziadków, co sprawiło obu stronom ogromną radość.

Nowym i ważnym doświadczeniem była wizyta grupy wychowanków w toruńskim hospicjum. Nasi podopieczni dostrzegli w ten sposób problemy i cierpienie z jakimi borykają się inni ludzie, a w szczególności dzieci. Uświadomili sobie, że mimo traum jakie przeżyli mogą w zdrowiu cieszyć się każdym dniem i gonić za swoimi marzeniami. Podczas wizyty przekazali oni najpotrzebniejsze dla hospicjum środki higieniczne, na które sami uzbierali pieniądze.

Nawiązaliśmy współpracę z fundacją Dies Mei, która w ramach swojej działalności wspiera pomocą psychologiczną wychowanków naszego Centrum, których pobyt w placówce nie jest dłuższy niż 5 lat.

Od czerwca 2019r kilkoro wychowanków pod opieką wychowawcy redagowało gazetkę (dwumiesięcznik) pod nazwą „Pomocni”. Na jego potrzeby przeprowadzono 3 wywiady w tym z prezydentem miasta Włocławek dr Markiem Wojtkowskim, prezesem fundacji humanitarnej p. Barbarą Lewandowską oraz naszym najstarszym wychowankiem – studentem Państwowej Uczelni Zawodowej.

Koniec roku, grudniowy okres świąteczny minął w placówce na wigilijnych spotkaniach. Oprócz kolędowania w grupach wychowawczych nasi podopieczni spędzili czas z kolegami z innych placówek podczas imprezy „Pamiętamy o Tobie św. Mikołaj i ja” oraz podczas świątecznego obiadu, który co roku w towarzystwie gwiazd i znanych postaci z TV organizuje zaprzyjaźniona z nami Fundacja „One Day”.

Mając na co dzień do czynienia z problemami, z jakimi borykają się nasi wychowankowie, zdajemy sobie sprawę jak ważne dla nich jest utrzymanie kontaktu z najbliższą rodziną. Umożliwialiśmy to poprzez urlopowanie dzieci w dni wolne od nauki do rodzin oraz odwiedziny ich w placówce. W tym celu zatrudniony w placówce specjalista pracy socjalnej odbył w 2019 roku 131 wizyt domowych oraz wywiadów w środowiskach naszych wychowanków.

Zorganizowaliśmy również dwa spotkania na terenie PCPR w Inowrocławiu z bratem wychowanków naszej placówki, przebywającym w rodzinie zastępczej. Przez cały rok współpracowaliśmy z instytucjami tj.: Policja, Sąd, MOPR, PCPR. Wychowawcy pozostawali w ciągłym kontakcie ze szkołami.

Przez dyrektora Centrum opracowanych zostało wiele nowych regulaminów i zarządzeń. Odbyło się kilka szkoleń. W sytuacjach trudnych dyrektor nie tylko angażował się osobiście, poświęcając swój wolny czas, ale również poszukiwał optymalnych, nowatorskich rozwiązań. Jako przedstawiciel Centrum, w celu poprawy warunków bytowych wychowanków i socjalnych pracowników uczestniczył w wielu spotkaniach z władzami naszego miasta.

Na bieżąco w ciągu roku doposażaliśmy nasze placówki w drobny sprzęt AGD, wyposażyliśmy pokoiki w dekoracyjne bibeloty. Na terenie zielonym przy placówkach na ul. Jasnej 5 zostały posadzone ozdobne drzewka oraz tuje. A wewnątrz domków odświeżyliśmy lamperię. Mając na uwadze bezpieczeństwo wychowanków i potrzeby trzech placówek, dzięki funduszom z naszego urzędu miasta dokonaliśmy zakupu nowego samochodu marki Renault Trafic.

Pracownicy naszego Centrum na bieżąco uczestniczyli w różnego typu kursach i szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje. Otrzymaną wiedzę wykorzystywali w praktyce. Pracę wychowawców na bieżąco wspierali specjaliści oraz koordynatorzy zatrudnieni w Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku. Mimo, że placówki wchodzące w skład COD w takiej formie istnieją od niedawna (koniec listopada 2018) koordynatorzy wykazali się niesamowitym

zaangażowaniem i doświadczeniem. Przejmując ogrom obowiązków usprawnili pracę wychowawczą w poszczególnych placówkach.

W ciągu roku zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odbyły się 2 posiedzenia Zespołu ds. okresowej sytuacji dziecka (maj i listopad).

Przez cały rok dyrektor nadzorował budowę kolejnej naszej placówki przy ul. Łubnej/Wiejskiej. Żegnamy się z zabytkowym budynkiem przy ul. Żytniej 55, z którego większość mebli i sprzętu została przekazana przez nas do dalszego użytku innym instytucjom. Na dzień 31.12.2019 r. nie znamy jeszcze konkretnej daty opuszczenia budynku przy ul. Żytniej i rozpoczęcia działalności w kolejnym nowym miejscu. Jesteśmy przygotowani na nowe wyzwania.

Paweł Rieskie
Dyrektor
Centrum Opieki nad Dzieckiem
we Włocławku ul. Żytnia 55

2. Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze „Maluch” i „Calineczka”

2.1 Placówka opiekuńczo – wychowawcza nr 1 „Maluch”

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 „Maluch” przy ulicy Sielskiej 3 we Włocławku jest jednostką budżetową prowadzoną przez Gminę Miasto Włocławek w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Placówka realizuje zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej typy: socjalizacyjny, interwencyjny i specjalistyczno-terapeutyczny dla 21 dzieci. Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dzieci do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej.

W 2019 roku z pobytu w POW nr 1 „Maluch” 44 wychowanków. Stan ilościowy na dzień 01.01.2019 r. wynosił 19 podopiecznych, ilość dzieci na 31.12.2019 r. wynosiła 23 wychowanków. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. zostało umieszczonych w placówce 25 wychowanków. Placówkę opuściło 21 podopiecznych z tego:

- 9 dzieci wróciła do rodzin biologicznych,
- 2 dzieci przeniesiono do rodzinnej pieczy zastępczej,
- 10 dzieci przeniesiono do innych placówek.

Do zadań realizowanych przez placówkę „Maluch” w 2019 roku należało: opieka, wychowanie, leczenie, pielęgnacja i zapewnienie dzieciom kształcenia przedszkolnego i szkolnego dostosowanego do wieku i ich możliwości rozwojowych. dziecka. Umożliwienie i monitorowanie kontaktu z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowił inaczej. Podejmowanie współpracy z rodzinami biologicznymi i rodziną w celu jak najszybszego powrotu dzieci do środowiska rodzinnego. Celem nadrzędnym było jak najszybsze wyrównywanie zaniechań wynikających z pobytu dzieci w trudnych warunkach rodzinnych. Większość wychowanków placówki to dzieci pochodzące z rodzin tzw. dysfunkcyjnych, gdzie alkoholizm, dopalacze, narkotyki, niewydolność wychowawcza i niezaradność życiowa, stały się przyczyną umieszczenia i długiego pobytu dzieci w placówkach. Podczas realizowania przygotowanego przez wychowawcę planu pomocy dziecku współpracujemy z Sądem Rejonowym we Włocławku i Lipnie, kuratorami zawodowymi i społecznymi, rehabilitantami i terapeutami, koordynatorem ds. asysty rodzinnej, asystentami, pracownikami socjalnymi, Sekcją Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, Kujawsko – Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu oddział we Włocławku, przedszkolami i szkołami, do których uczęszczają dzieci, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, innymi domami dziecka, rodzinami zastępczymi i rodzinami adopcyjnymi.

Opiekę lekarską nad wszystkimi dziećmi sprawował pediatra z Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej oraz neurolog z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku. Ponadto dzieci objęte były opieką poradni specjalistycznych we Włocławku, Toruniu, Bydgoszczy, Łodzi i Warszawy. W pilnych przypadkach dzieci korzystały również z prywatnych wizyt lekarskich, sfinansowanych przez Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Stosownie do potrzeb nasze dzieci objęte były opieką wielu specjalistycznych poradni: okulista – 1 dziecko (3 wizyty), laryngolog – 4 dzieci (12 wizyt), neurolog – 30 dzieci (49 wizyt), pulmonolog – 3 dzieci (12 wizyt), psychiatra – 2 dzieci (5 wizyt), stomatolog – 6 dzieci (9 wizyt), kardiolog – 1 dziecko (1 wizyta), neonatolog – 4 dzieci (4 wizyty), preluksacyjna – 7 dzieci (7 wizyt), dermatolog (8 wizyt), chirurg dziecięcy – 5 dzieci (9 wizyt), neurochirurg – 1 dziecko (2 wizyty), otolog – 1 dziecko (2 wizyty), poradnia fakomatoz – 1 dziecko (1 wizyta), urolog 2 dzieci (3 wizyty), audiolog 5 dzieci (10 wizyt), alergolog – 2 dzieci (2 wizyty), gastroenterolog 1 dziecko - (1 wizyta), poradnia medycyny sportowej - 1 dziecko (1 wizyta).

Ponadto wykonano naszym dzieciom wiele specjalistycznych badań w celu szybkiej diagnostyki i podjęcia specjalistycznego leczenia, w tym: badanie moczu -4, badanie krwi - 13, badania kału - 13, EKG - 1, badania krwi - 8, USG - 4, planowane pobyty w szpitalu - 7 oraz wyjazdy na diagnostykę i leczenie szpitalne w Toruniu i Bydgoszczy - 21 oraz wykonano naszym dzieciom 22 szczepienia.

Bardzo ważnym elementem pracy było dbanie o rozwój fizyczny dzieci, stymulowanie rozwoju umysłowego i psychicznego oraz objęcie dzieci opieką terapeutyczną i rehabilitacyjną. W pracy wykorzystywano wskazania lekarza neurologa, psychiatry, pedagoga i psychologa. Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć rehabilitacyjnych, kompensacyjnych i terapeutycznych. Nasze dzieci uczestniczyły w zajęciach terapeutycznych w ramach wczesnego wspomagania rozwoju oraz programu „Za Życiem”. Programy były realizowane na terenie naszych placówek przez specjalistów Zespołu Szkół nr 3 we Włocławku.

Kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie jest niezbędnym elementem rozwoju dziecka. Praca w tym zakresie polega na wyrabianiu właściwych form zachowań dzieci zarówno na terenie placówki jak i poza nią oraz organizowaniu dla dzieci różnego rodzaju imprez i uroczystości (imprezy urodzinowe, zabawy Andrzejkowe, Mikołajki, Wielkanocny Zajączek, piknik z okazji Dzień Dziecka, wyjścia na mecze koszykówki, do kina, McDonalda, udział dzieci w zabawach karnawałowych i przedstawieniach). W pamięci dzieci szczególnie zapiszą się wyjazdy na spotkanie świąteczne z gwiazdami organizowane przez Fundację ONE DAY, spotkanie mikołajkowe organizowane przez Firmę SALAMANDER, Świąteczny Koncert Charytatywny „Pamiętamy o Tobie Św. Mikołaj i ja” zorganizowany przez Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Niezwykle ważnym elementem wszechstronnego rozwoju, ale również terapii dzieci jest uczestniczenie dzieci w zajęciach dodatkowych: język angielski, zajęcia taneczne i treningi piłki nożnej w klubie „Młoda Włocławianka”. Dzieci uczestniczyły w wielu wycieczkach i wyjazdach wakacyjnych i w okresie ferii zimowych (Płock, Ciechocinek, Solec Kuj. Warszawa, Łódź, Toruń, Trójmiasto).

Realizując zadania dotyczące pracy z rodziną - podejmowane były wielozakresowe działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Jednakże praca z rodziną okazywała się niejednokrotnie bardzo trudna, a rodzice nie wykazywali zainteresowania losem swojego dziecka, odmawiali współpracy, nie zabiegali o dziecko i jego powrót do rodziny. Mając na uwadze dobro dziecka, podejmowaliśmy kroki zmierzające do ponownego uregulowania sytuacji prawnej podopiecznych. W placówce co 3 miesiące odbywały się Zespoły do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka z których wnioski były kierowane do Sądu, MOPR i powiatowych centrów pomocy rodzinie w celu poszukiwania kandydatów na rodzinę zastępczą. Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłaszano do Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego oddział we Włocławku w celu poszukiwania kandydatów na rodziców adopcyjnych.

„Inicjatywy i programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych”

DAROWIZNY na rzecz placówek pozyskane od darczyńców w postaci pieniężnej i materialnej o łącznej wartości 167.053,72 zł.:

1. Pozyskano środki pieniężne w wysokości **20.057,96 zł.**, które zostały przeznaczone zgodnie z wolą darczyńców na m.in. organizację wycieczek i wyjazdów wakacyjnych oraz dodatkowe wyposażenia dla dzieci.
2. Pozyskano darowizny rzeczowe dla POW nr 1 „Maluch” oraz usługi, wycenione na kwotę **146.995,76 zł.** (pieluchy, środki pielęgnacyjne, ubrania, obuwie, zabawki, pomoce edukacyjne, artykuły dekoracyjne, słodycze, produkty żywnościowe, środki czystości, leki, witaminy).
3. Pozyskano darowizny w formie wyjazdów i wycieczek dla dzieci od Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

4. Zorganizowano Akcję „Pielucha dla Malucha” mającą na celu zbiórkę środków pielęgnacyjnych i pieluch jednorazowych dla dzieci.
5. Współorganizowano Świąteczną Akcję Charytatywną „Pamiętamy o Tobie Św. Mikołaj i ja”, z której dochód został przeznaczony na zakup prezentów gwiazdkowych dla dzieci.

WYKONANE IWESTYCJE, REMONTY, MODERNIZACJE, ZAKUPY :

1. 1.Doposażenie placówki.
2. Remont pokoi dziecięcych, gabinetów specjalistycznych, pokoju odwiedzin i sal zabaw na I piętrze budynku.
3. Wymiana i montaż drzwi.
4. Remont instalacji CO i elektrycznej na I piętrze budynku.

Planowane działania na 2020 r.

1. Doposażenie placówki.
2. Rozwijanie współpracy z mieszkańcami Włocławka, sponsorami, organizacjami pozarządowymi.
3. Pozyskiwanie środków na rehabilitację dzieci, wyjazdy wakacyjne, doposażenie placówki.
4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz Placówki.
5. Podnoszenie jakości opieki i wychowania.
6. Dbanie o powierzony majątek Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1 „Maluch”.

2.2 Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza nr 2 „Calineczka”

Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza nr 2 „Calineczka” przy ulicy Sielskiej 3 we Włocławku jest jednostką budżetową prowadzoną przez Gminę Miasto Włocławek w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Placówka realizuje zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej typy socjalizacyjny, interwencyjny i specjalistyczno-terapeutyczny dla 14 dzieci. Zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dzieci do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej.

W 2019 roku z pobytu w POW nr 2 „Calineczka” 18 wychowanków. Stan ilościowy na dzień 01.01.2019 r. wynosił 11 podopiecznych, ilość dzieci na 31.12.2019 r. wynosiła 14 wychowanków. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. zostało umieszczonych 7 wychowanków. Placówkę opuściło 4 podopiecznych z tego:

- 2 dzieci wróciła do rodzin biologicznych,
- 2 dzieci została przysposobiona.

Do zadań realizowanych przez placówkę „Calineczka” w 2019 roku należało: opieka, wychowanie, leczenie, pielęgnacja i zapewnienie dzieciom kształcenia przedszkolnego i szkolnego dostosowanego do wieku i ich możliwości rozwojowych dzieci. Umożliwienie i monitorowanie kontaktu z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowił inaczej. Podejmowanie współpracy z rodzinami biologicznymi i dziadkami w celu jak najszybszego powrotu dzieci do środowiska rodzinnego. Celem nadrzędnym było jak najszybsze wyrównywanie zaniechań wynikających z pobytu dzieci w trudnych warunkach środowiskowych. Większość wychowanków placówki to dzieci pochodzące z rodzin tzw. dysfunkcyjnych, gdzie alkoholizm, niewydolność wychowawcza i niezaradność życiowa stały się przyczyną umieszczenia i długiego pobytu dzieci w placówkach. Podczas realizowania przygotowanego przez wychowawcę planu pomocy dziecku współpracujemy z Sądem Rejonowym i Okręgowym we Włocławku, kuratorami zawodowymi i społecznymi, rehabilitantami i terapeutami, koordynatorem ds. asysty rodzinnej, asystentami,

pracownikami socjalnymi, Sekcją Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, Kujawsko – Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu, oddział we Włocławku, przedszkolami i szkołami do których uczęszczają dzieci, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, innymi domami dziecka, rodzinami zastępczymi i rodzinami adopcyjnymi.

Opiekę lekarską nad wszystkimi dziećmi sprawował pediatra z Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej oraz neurolog z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku. Ponadto dzieci objęte były opieką poradni specjalistycznych we Włocławku, Toruniu, Bydgoszczy i Warszawy. W pilnych przypadkach dzieci korzystały również z prywatnych wizyt lekarskich, sfinansowanych przez Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Stosownie do potrzeb nasze dzieci objęte były opieką w wielu specjalistycznych poradniach: okulista – 6 dzieci (10 wizyt), laryngolog – 1 dziecko (4 wizyty), neurolog – 4 dzieci (4 wizyt), pulmonolog – 1 dziecko (1 wizyta), psychiatra – 2 dzieci (3 wizyty), stomatolog – 7 dzieci (7 wizyt), kardiolog – 1 dziecko (1 wizyta), ortodonta – 5 dzieci (5 wizyt), endokrynolog – 2 dzieci (2 wizyty), chirurg plastyczny – 1 dziecko (2 wizyty), neurochirurg – 1 dziecko (2 wizyty), otolog – 1 dziecko (3 wizyty), nefrolog – 1 dziecko (2 wizyty), genetyk 2 dzieci (2 wizyty), ortoptysta 1 dziecko (5 wizyty), poradnia medycyny sportowej – 2 dzieci (2 wizyty). Ponadto wykonano naszym dzieciom wiele specjalistycznych badań w celu szybkiej diagnostyki i podjęcia specjalistycznego leczenia, w tym: badanie moczu -26, EKG – 1, badania krwi – 8, USG – 3, planowane pobyty w szpitalu - 6 oraz wyjazdy na diagnostykę i leczenie szpitalne w Toruniu i Bydgoszczy – 38, a także wykonano naszym dzieciom 3 szczepienia.

Bardzo ważnym elementem pracy było dbanie o rozwój fizyczny dzieci, stymulowanie rozwoju umysłowego i psychicznego oraz objęcie dzieci opieką terapeutyczną i rehabilitacyjną. W pracy wykorzystywano wskazania lekarza neurologa, psychiatry, pedagoga i psychologa. Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć rehabilitacyjnych, kompensacyjnych i terapeutycznych oraz zajęć w „Sali Doświadczenia Świata”. Nasze dzieci uczestniczyły w zajęciach terapeutycznych w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju oraz programu „Za Życiem”. Programy były realizowane na terenie naszych placówek przez specjalistów Zespołu Szkół nr 3 we Włocławku.

Kształtowanie umiejętności współzycia i współdziałania w grupie jest niezbędnym elementem rozwoju dziecka. Praca w tym zakresie polega na wyrabianiu właściwych form zachowań dzieci na terenie placówki jak i poza nią oraz organizowaniu dla dzieci różnego rodzaju imprez i uroczystości (imprezy urodzinowe, zabawy Andrzejkowe, Mikołajki, Wielkanocny Zajęczek, piknik z okazji Dzień Dziecka, wyjścia na mecze koszykówki, do kina, McDonalda, udział dzieci w zabawach karnawałowych i przedstawieniach). W pamięci dzieci szczególnie zapiszą się wyjazdy na spotkanie świąteczne z gwiazdami organizowane przez Fundację ONE DAY, spotkanie mikołajkowe organizowane przez Firmę SALAMANDER, Świąteczny Koncert Charytatywny „Pamiętamy o Tobie Św. Mikołaj i ja” zorganizowany przez Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Niezwykle ważnym elementem wszechstronnego rozwoju, ale również terapii dzieci jest uczestniczenie dzieci w zajęciach dodatkowych: język angielski, zajęcia taneczne i treningi piłki nożnej w klubie „Młoda Włocławianka”. Dzieci uczestniczyły w wielu wycieczkach i wyjazdy wakacyjnych i w okresie ferii zimowych (Płock, Ciechocinek, Solec Kuj., Warszawa, Łódź, Toruń, Gdynia).

Realizując zadania dotyczące pracy z rodziną - podejmowane były wielozakresowe działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Jednakże praca z rodziną okazywała się niejednokrotnie bardzo trudna, a rodzice nie wykazywali zainteresowania losem swojego dziecka, odmawiali współpracy, nie zabiegali o dziecko i jego powrót do rodziny. Mając na uwadze dobro dziecka, podejmowaliśmy kroki zmierzające do ponownego uregulowania sytuacji prawnej

podopiecznych. W placówce co 6 miesięcy odbywały się Zespoły do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka z których wnioski były kierowane do Sądu, MOPR i powiatowych centrów pomocy rodzinie w celu poszukiwania kandydatów na rodzinę zastępczą. Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłaszano do Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego oddział we Włocławku w celu poszukiwania kandydatów na rodziców adopcyjnych.

„Inicjatywy i programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych”

DAROWIZNY na rzecz placówek pozyskane od darczyńców w postaci pieniężnej i materialnej o łącznej wartości 22.090,29 zł

1. Pozyskano środki pieniężne w wysokości **1.300,00 zł.**, które zostały przeznaczone zgodnie z wolą darczyńców na m.in. organizację wycieczek i wyjazdów wakacyjnych oraz dodatkowe wyposażenia dla dzieci.
2. Pozyskano darowizny rzeczowe dla POW nr 2 „Calineczka” oraz usługi, wycenione na kwotę: **20.790,29 zł.** (środki pielęgnacyjne, ubrania, obuwie, zabawki, pomoce edukacyjne, artykuły dekoracyjne, słodycze, produkty żywnościowe, środki czystości, leki, witaminy).
3. Pozyskano darowizny na organizację wyjazdów i wycieczek dla dzieci od Stowarzyszenie „Daj Szansę”.
4. Zorganizowano Akcję „Pielucha dla Malucha” mającą na celu zbiórkę środków pielęgnacyjnych i pieluch jednorazowych dla dzieci.
5. Współorganizowano Świąteczną Akcję Charytatywną „Pamiętamy o Tobie Św. Mikołaj i ja”, z której dochód został przeznaczony na zakup prezentów gwiazdkowych dla dzieci.

WYKONANE IWESTYCJE, REMONTY, MODERNIZACJE, ZAKUPY

1. Doposażenie placówki.
2. Malowanie holu, korytarza i sal zabaw.
3. Wymiana podłączeń instalacji sanitarnej w łazienkach po uszkodzeniu przez gryzonie.

Planowane działania na 2021 r.

1. Doposażenie placówki.
2. Rozwijanie współpracy z mieszkańcami Włocławka, sponsorami, organizacjami pozarządowymi.
3. Pozyskiwanie środków na rehabilitację dzieci, wyjazdy wakacyjne, doposażenie placówki.
4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz Placówki.
5. Podnoszenie jakości opieki i wychowania.
6. Dbanie o powierzony majątek Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 2 „Calineczka”.

Dorota Wilczura
Dyrektor
Placówek opiekuńczo-wychowawczych
„Maluch” i „Calineczka”
we Włocławku ul. Sielska 3

3. Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej

1. Informacje ogólne dotyczące placówki.

Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej przy ul. Leśnej 2a jest niepubliczną placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego z liczbą miejsc 14 - w tym jedno miejsce interwencyjne. Placówka działa od dnia 01 kwietnia 2007 r. Podmiotem prowadzącym jest Caritas Diecezji Włocławskiej z siedzibą przy ul. Gdańskiej 2/4. W dniu 24 października 2018 roku z miastem została podpisana kolejna umowa z zachowaniem wszystkich procedur. Umowa obowiązuje od 1 listopada 2018 r. do 31 października 2020 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do placówki kierowane są dzieci zamieszkałe we Włocławku powyżej 10-roku życia, lub jak dopuszcza ustawa młodsze dzieci z starszym rodzeństwem w myśl przepisu o nierozdzielności rodzeństwa. Organem wydającym skierowanie jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku.

Obecnie przebywają wychowankowie w wieku: od półrocznego dziecka do - 17 roku życia. Podopieczna została do placówki przyjęta w ósmym m-cu ciąży. Dziecko przebywa zgodnie z przepisami o pieczy zastępczej, z biologiczną mamą. W roku sprawozdawczym w placówce przebywało 17 dzieci, z tego placówkę opuściło 4-wychowanków:

- 1 powrócił do domu rodzinnego po ukończeniu 18 lat,
- 3 wróciło do domu rodzinnego decyzją sądu.

Przyjęto do placówki 7 dzieci.

Placówka spełnia warunki określone w ustawie o pomocy społecznej oraz realizuje obowiązujący standard usług, opieki i wychowania wobec dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziców w całodobowej placówce. Posiada zezwolenie Wojewody Kujawsko - Pomorskiego na wspomnianą wyżej działalność.

Stawka jednostkowa stanowiąca średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce, obowiązująca w roku sprawozdawczym, wyniosła brutto 3.600 zł. Otrzymywane miesięczne dotacje oraz środki własne Caritas w pełni wydatkowane były na realizację statutowych zadań placówki, której celem jest zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej całodobowej ciągłej lub okresowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych i rozwojowych, w tym emocjonalnych, społecznych, religijnych.

Wychowankom przebywającym w placówce, stosownie do ich wieku i potrzeb indywidualnych, zabezpieczano w szczególności:

- wyżywienie, zaopatrzenie w leki, podręczniki i przybory szkolne,
- wyposażenie w odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny osobistej,
- zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego,
- dostęp do opieki zdrowotnej, kształcenia, zajęć wychowawczych, kompensacyjnych oraz terapeutycznych,
- kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci od 5 roku życia,
- pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych,
- uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych,
- uczestnictwo w zajęciach rozwijających zainteresowania: plastycznych,

Zadania placówki są realizowane przez pracowników posiadający pedagogiczne kwalifikacje zawodowe zgodnie z obowiązującymi przepisami; czas pracy wynosi 40h tygodniowo.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba etatów w Domu Dziecka Caritas wynosiła 11,33 Placówka zatrudnia następujących pracowników:

Tabela 4 Stan zatrudnienia w Integracyjnym Domu Dziecka Caritas na dzień 31.12.2019 r.

Stanowisko	Wymiar etatu
Dyrektor	1
wychowawcy	5,25
psycholog	Umowa o świadczenie usług psychologicznych
pedagog	0,5
pracownik socjalny	0,25
pielęgniarka	0,5
pracownicy obsługi	3,5
księgowa	0,33

Wskaźnik zatrudnienia pracowników Domu Dziecka jest zgodny z wymiarem koniecznym do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i indywidualnej opieki, uwzględnia wiek dzieci, stan ich zdrowia i rozwoju oraz warunki lokalowe.

2. Informacje dotyczące wychowanków placówki wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Wychowankami placówki są dziewczęta (5) i chłopcy (8). Stan dzieci 13 na dzień 31 grudnia w przedziale wiekowym od półrocznego do 17 roku życia., zaniedbani środowiskowo, o różnym stopniu niedostosowania społecznego, z dysfunkcjami rozwojowymi i zaburzeniami zachowania. Najistotniejszym problemem są destrukcyjne zachowania małoletnich, które stanowią negatywne wzorce dla pozostałych wychowanków. Małoletni wymagają systematycznej pomocy i wsparcia nie tylko ze strony wychowawców, ale także specjalistów: psychologa, pedagoga i psychiatry. W wyniku podejmowania wieloaspektowych oddziaływań, nastąpiła poprawa w uczęszczaniu wychowanków do szkoły.

Nie jest to jednoznaczne z właściwym ich podejściem do nauki. W roku szkolnym 2019/2020. dzieci uczęszczają do następujących szkół:

Szkoły podstawowe – 9 wychowanków:

- 2 uczy się w MOS,
- 1 Specjalistycznym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Radziejowie,
- 5 Szkoła Podstawowa nr 2
- 1 przebywa w MOW w Warszawie (realizuje szkołę podstawową, przyjęty z innego powiatu)

Przedszkole – 2 wychowanków

- 1 wychowanek w MOS dla dzieci z upośledzeniem umysłowym przyucza się do zawodu, po gimnazjum.

Wychowawcy i wolontariusze w pełni zapewniają dzieciom pomoc w nauce, troszczą się, aby osiągały pozytywne wyniki w szkole, rozwijały zainteresowania, potrafiły współżyć w środowisku, a w przyszłości stały się w pełni samodzielne. Wychowankowie uczestniczyli również w zajęciach wyrównawczych na terenie szkół, do których uczęszczają oraz w projektach szkolnych. Podejmowane działania przez pracownika socjalnego oraz pedagoga zmierzają do powrotu dzieci do domów rodzinnych. Pracownicy mobilizują rodziców do zmiany stylu życia, utrzymywania częstszego kontaktu z dziećmi, podjęcia pracy czy leczenia odwykowego - z różnym skutkiem. Główną przyczyną umieszczenia dzieci jest problem alkoholizmu rodziców i ich niewydolność wychowawcza. Większość rodziców mają ograniczone prawa rodzicielskie. Jedynie u 2 wychowanków mają oni odebrane prawa. Te dzieci były zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego. Są również wychowankowie, których sytuacja prawna dopiero się reguluje.

Dzieci, które wykazywały chęć uczestniczenia w dodatkowych zajęciach, miały możliwość ich realizacji np. kółka taneczne, kółko SKS, projekty szkolne itp. Jednocześnie w rozwoju dziecka uwzględnia się również formację duchową poprzez praktyki religijne: uczestniczenie we Mszy św., nabożeństwach, uroczystościach kościelnych, podyktowanych Rokiem Liturgicznym. Wychowankowie angażowali się w różne dodatkowe akcje przy parafii. Kontakt z pozytywnym środowiskiem miał dobry wpływ na naszych podopiecznych.

3. Informacja dot. realizacji zadań placówki, współpracy z instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę.

Praca opiekuńczo-wychowawcza jest realizowana w placówce przez pracowników świeckich, jak i siostry zakonne. Wymaga szczególnych umiejętności pedagogicznych, kreatywności i pomysłowości w działaniu. Na podstawie obowiązujących regulaminów stosuje się szeroki system motywacyjny, który polega na promowaniu i nagradzaniu zachowań pożądanых, tj. wypełnianie obowiązku szkolnego, kultury zachowania, umiejętność współzycia w grupie, aktywna praca na rzecz społeczności Domu Dziecka.

Życie grupy byłoby niemożliwe bez ustalonego porządku i bez przydziału obowiązków. Wychowankowie wg wieku i możliwości dbają o dom. Praca jest wpleciona w stały rytm dnia, tak jak odrabianie lekcji i rozrywka. Wychowawcy zachęcają dzieci do współpracy a nie do rywalizacji ze sobą; zadanie to wymaga ciągłej i systematycznej pracy. W związku z rotacją i obniżonym wiekiem wychowanków oraz ich możliwościami intelektualnymi należy zajęcia i rytm dnia dostosowywać do danej grupy przebywających wychowanków. Im starsi wychowankowie, tym szerszy zakres zarówno obowiązków, jak i praw, większa samodzielność i autonomia w różnych dziedzinach. Starsi wychowankowie uczestniczyli w przygotowaniu prania, nabywali umiejętności obsługi sprzętu itp. Przy tych czynnościach towarzyszył wychowawca. Taki proces wychowawczy można zastosować, gdy jest odpowiednia grupa. Małoletnia mama, miała możliwość zapoznać się z obowiązkami wynikającymi z funkcji bycia mamą przez sprawowanie bezpośredniej opieki nad noworodkiem w Domu Samotnej Matki Caritas w Ciechocinku i pod kontrolą osób dorosłych. W wychowanie noworodka włączyła się ciocia będąca opiekunem prawnym. W roku sprawozdawczym po rotacji wychowanków, gdy w placówce przybyło więcej młodszych dzieci z opiniami o niepełnosprawności intelektualnej zaistniała konieczność modyfikacji działań w celu realizacji planów w zakresie usamodzielnień dla wychowanków w dotychczasowej formie.

Praca w Domu Dziecka wymaga od pracowników dużej cierpliwości i wytrwałości. Nie są obojętne zachowania dzieci, które wyrażają się niekiedy w sposób agresywny i roszczeniowy. Dopiero w placówce, przy współpracy całego personelu, wychowankowie poznają normy i zasady współzycia w domu, w grupie i w społeczności lokalnej. Uczą się rozróżniać wolność od samowoli, uczą się odpowiedzialności za swoje postępowanie, przyswajają zasady życia chrześcijańskiego. Nieprawidłowa postawa dzieci spowodowana jest brakiem miłości i poczuciem bezpieczeństwa. Każdego dnia pracownicy placówki dokładają starań, aby wychowankowie wzrastali w poczuciu bezpieczeństwa, otoczeni życzliwością i troską, której nie zaznali w domu rodzinnym. W dniu urodzin każdego wychowanka dzieci wraz z kadrą spotykają się przy wspólnym stole. Przygotowywany jest urodzinowy tort, składane są życzenia i wręczone drobne upominki. Dzieci bardzo przeżywają tę uroczystą chwilę bo wielu z nich po raz pierwszy w taki sposób obchodzi swoje święto. Wytrwałą pracą wychowawców i specjalistów pracujących w placówce i przy odpowiedniej motywacji dzieci staramy się wzbudzić lub odkryć u nich zainteresowania, by bardziej mogły uwierzyć w siebie i w swoje możliwości. A przez to podnieść swoją samoocenę. Jednak nie wszystkie podejmowane działania przynoszą pożądane i oczekiwane rezultaty. Zachowania większości podopiecznych przejawiają się bowiem reakcją obronną, wyrażającą się w okazywaniu silnych emocji – buntu, złości, lęku oraz wynikającą ze zmiany sytuacji, w jakiej się oni znaleźli. Praca wychowawcza jest długotrwałym procesem. Mimo, że efekty naszej pracy są

często nieadekwatne do podejmowanych przez wszystkich pracowników wysiłków, nadal doskonalimy metody pracy i poszukujemy skutecznych rozwiązań pedagogicznych. W tym celu pracownicy podejmują kolejne formy doskonalenia swego warsztatu pracy, podnoszą swoje kwalifikacje przez dodatkowe studia podyplomowe itp.

W realizacji zadań Dom Dziecka ściśle współpracuje z rodzinami biologicznymi, tak jak zakłada ustawa o pieczy zastępczej (z różnym skutkiem) oraz z wieloma instytucjami wspierającymi pracę z dzieckiem tj.: z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Sądem Rodzinnym, Komendą Miejskiej Policji, MOPR, Ośrodkiem Adopcyjnym, szkołami, placówkami ochrony zdrowia, z Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, w których przebywają nasi podopieczni, Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi mającymi kontakt z naszymi dziećmi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz z innymi placówkami opiekuńczo – wychowawczymi i świetlicami środowiskowymi.

Na bieżąco, w miarę możliwości finansowych, dokonywane są remonty pokoi wychowanków, korytarzy. Dokonano wymiany okien, zmodernizowano pokój wychowawców. W miarę potrzeb wyposaża się placówkę w pomoce: psychologiczne, dydaktyczne, gry itp.

Priorytetowym zadaniem w roku 2020 będzie:

- dalsze modernizowanie placówki (doposażenie, upiększanie terenu wkoło placówki),
- współpraca z zaprzyjaźnionymi rodzinami,
- doskonalenie warsztatu pracy z dzieckiem i rodziną,
- rozwijanie dodatkowych zainteresowań u wychowanków,
- kształtowanie pozytywnych wzorców (oddziaływanie wychowanków względem siebie),
- przygotowywanie podopiecznych do odpowiedzialnego rodzicielstwa,
- wspierania rozwoju dziecka z uwzględnieniem jego możliwości i potrzeb,
- współpraca z rodzicami naturalnymi dzieci przebywających w placówce,
- dalsza współpraca z innymi organizacjami wspomagającymi placówkę,
- rozwijanie współpracy z wolontariuszami i szkolnymi kółkami Caritas.

s. Katarzyna Rawska
Dyrektor
Domu Dziecka Caritas
we Włocławku

4. Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka”, ul. Pszczela 20 we Włocławku

1. Charakter działalności placówki.

Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka” we Włocławku przy ul. Pszczelej 20 istnieje od 03.05.1999 r. jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Od 01.11.2018 r placówka przeznaczona jest dla 14 dziewcząt powyżej 7 roku życia. Organem prowadzącym jest Zgromadzenie Zakonne Córek Najczystsze Serca Najświętszej Maryi Panny z siedzibą w Nowym Mieście nad Pilicą, Plac Ojca Honorata Koźmińskiego 6. Zadanie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców w całodobowej placówce powierzył Zgromadzeniu Prezydent Miasta Włocławek na podstawie Umowy Nr 2/2007 zawartej dnia 30.03.2007 r. obejmującej okres od 01.04.2007 r. do 31.12.2011 r. Zgodnie z Porozumieniem z dnia 11.08.2011 r. realizację zadania zakończono 31.10.2011 r. Dalszy ciąg działalności podjęto na podstawie Umowy Nr 1/PS/2011 z dnia 31.10.2011 r. obejmującej okres od 01.11.2011 r. do 31.12.2011 r. Dalszy ciąg opieki i wychowania dzieci podjęto zgodnie z umową nr 2/PS/2011 zawartą w dniu 30.12.2011 r. obejmującą okres od 01.01.2012 r. do 30.06.2015 r. Na podstawie Umowy Nr 8122.2.9.2015 z dnia 23.06.2015 r. obejmującej okres od 01.07.2015 r. do 31.10.2018 r. podjęto dalszy ciąg realizacji zadania. Dnia 24.10.2018 r. zawarto Umowę Nr PZP.8122.5.1.2018, na jej podstawie następuje kontynuacja zadania od dn. 01.11.2018 r. do dn. 31.10.2020 r.

Placówka spełnia warunki określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz spełnia obowiązujący standard usług, opieki i wychowania w związku z tym decyzją z dnia 27.12.2007 r Wojewoda Kujawsko-Pomorski udzielił zezwolenia na prowadzenie Integracyjnego Domu Dziecka „Paulinka” na czas nieokreślony. Zadaniem placówki jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców.

W roku 2019 objęto opieką i wychowaniem 15 dziewcząt. Wykwalifikowany personel starał się, aby zapewnić wychowankom warunki domowe, obdarzał dziewczęta miłością, życzliwością, zrozumieniem. Wychowawcy, pedagog i psycholog wspierali rozwój każdego dziecka, starali się wyrównywać braki edukacyjne i wychowawcze. Zapewniano wychowankom poczucie bezpieczeństwa, wdrażano do odpowiedzialności, przygotowywano do samodzielnego życia w społeczeństwie. Na terenie placówki i podczas wizyt w domach wychowanek pracownik socjalny, pedagog i psycholog motywowali rodziców do starania się o powrót dziecka do rodziny.

Miesięczna dotacja przekazywana przez Urząd Miasta Włocławek na pokrycie kosztów utrzymania jednego dziecka kierowanego do placówki przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku od dnia 01.11.2018 r. wynosi 3.600,00 zł. Placówka zatrudnia 11 pracowników.

Tabela nr 5 Stan zatrudnienia w Integracyjnym Domu Dziecka „Paulinka” na dzień 31.12.2019 r.

Stanowisko	Wymiar etatu
Dyrektor	1
Wychowawca	5
Pedagog	½
Psycholog	¼
Pracownik socjalny	¼
Księgowa/Kadrowa	1
Pracownik administracyjny	1
Kucharka	1
Pracownik pralni	½
Pracownik obsługi	½

Wskaźnik zatrudnienia pracowników Domu Dziecka jest zgodny z wymiarem koniecznym do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i właściwej opieki, uwzględnia wiek dzieci, stan ich zdrowia i rozwoju oraz warunki lokalowe.

2. Informacje dotyczące wychowanków placówki objętych opieką w 2019 r.

Wykorzystanie miejsc w placówce: styczeń - 9, luty - 10, marzec - 9, kwiecień - 10, maj - 10, czerwiec - 11, lipiec - 12, sierpień - 13, wrzesień - 13, październik - 12, listopad - 12, grudzień - 12

Płeć wychowanków: dziewczęta - 15

Wiek wychowanek domu dziecka:

- 4-6 lat - 1 wychowanka
- 7-13 lat - 2 wychowanki
- 14-17 lat - 8 wychowanek
- 18-22 lata - 4 wychowanki

Sytuacja prawna wychowanek:

- sieroty - 0
- półsieroty - 4
- posiadające oboje rodziców - 11

Sytuacja szkolna wychowanek:

- liczba wychowanek w wieku przedszkolnym - 1
- liczba wychowanek objętych obowiązkiem szkolnym - 14
- liczba wychowanek zakwalifikowanych do nauczania specjalnego - 5
- liczba wychowanek z orzeczoną stopniem niepełnosprawności - 1

Realizacja obowiązku szkolnego:

- szkoła podstawowa - 5 wychowanek
- gimnazjum - 0
- technikum - 1 wychowanka
- liceum - 2 wychowanki
- szkoła branżowa - 3 wychowanki
- szkoła branżowa specjalna - 3 wychowanki
- inne - 0

Liczba wychowanek, które opuściły placówkę - 3, w tym:

1. zmiana placówki na inną - 0
2. liczba wychowanek, które powróciły do rodziny naturalnej - 2
3. liczba wychowanek usamodzielnionych - 1
  - osiągnęły pełnoletniość i opuściły placówkę - 0
  - osiągnęły pełnoletniość i pozostały w placówce (kontynuując naukę) - 0
  - ukończyły naukę i założyły własne gospodarstwo - 1

Liczba wychowanek umieszczonych zgodnie z postanowieniem Sądu w rodzinie zastępczej - 0

Liczba wychowanek przyjętych do placówki - 6

Liczba wychowanek, które samowolnie opuściły placówkę - 3

3. Podejmowane działania w zakresie przestrzegania standardu usług:

Sprawą priorytetową wszystkich pracowników Domu Dziecka „Paulinka” w minionym roku było kierowanie się dobrem dziecka, zapewnienie możliwie jak najlepszych warunków do nauki i rozwoju. Kadra pedagogiczna zapewniała wychowankom właściwą opiekę i wychowanie. Zaspokajano potrzeby bytowe, materialne i emocjonalne, w tym poczucie bezpieczeństwa,

akceptacji i przynależności. Wychowawcy dokładali wszelkich starań, aby wyrównywać braki edukacyjne, pokonać niechęć do nauki, wskazywać dziewczętom pozytywne wzorce i wartości. W pracy wychowawczej zwracano uwagę na rozwój zainteresowań dzieci. Organizowano różne formy zajęć: edukacyjne, manualne, taneczne, kulinarne, sportowe. Wiele czasu poświęcano na rozmowy wspierające i uświadamiające, w uzasadnionych przypadkach dziewczęta kierowane były na terapię do specjalistów poza placówką. Wychowanki systematycznie brały udział w zajęciach indywidualnych i grupowych prowadzonych przez pedagoga i psychologa placówki. Realizowano programy zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych. Programy socjoterapeutyczne obejmowały zagadnienia samoświadomości, kształtowania poczucia własnej wartości, umiejętności interpersonalnych, przełamywania nieśmiałości, asertywności i integracji grupowej. Programy profilaktyczne dotyczyły problematyki uzależnień od papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz przemocy i agresji. Obszarem szczegółowych zagadnień były również: wagary, używanie wulgaryzmów, stres szkolny, zdrowy styl życia.

Wychowanki brały udział w konkursach: plastycznych, ortograficznym, fotograficznym, w konkursie wiedzy o Paulinie Maleckiej - patronce domu dziecka. Dziewczęta uczestniczyły w wydarzeniach kulturalnych na terenie naszego miasta: wyjścia do teatru, udział w koncertach. Uczestniczyły w obchodach Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych pod hasłem: „Tu jest moja Ojczyzna , tu jest mój kraj”. Czynnie brały udział w Warsztatach Muzycznych dla dzieci w Łodzi, w Ogólnopolskim Festiwalu Dobrej Energii „Cudnolandia” .

Grono pedagogiczne dbało o to, aby podopieczne w sposób atrakcyjny spędzały czas wolny. Organizowano wyjścia do: „Parku Linowego”, „Wesołego Miasteczka”, „Parku Trampolin”, „Luna Parku”, kina, restauracji oraz na kręgle i lodowisko. Wychowanki uczestniczyły w licznych piknikach i festynach organizowanych na terenie Włocławka. W miesiącach wakacyjnych dzieci brały udział w półkoloniach organizowanych na terenie naszego miasta oraz uczestniczyły w kilkudniowej wycieczce do Trójmiasta. Czas wolny spędzały nad jeziorem, na wycieczkach rowerowych. Chętnie chodziły do stadniny koni w „Pensjonacie Michelin”, mając możliwość karmienia zwierząt i czasami przejażdżek konnych, uczestniczyły w pokazach samolotowych na lotnisku w Kruszynie. Spędzały czas na świeżym powietrzu, korzystając z placu zabaw, trampoliny i siłowni. W klimacie domu rodzinnego wychowanki przeżyły wraz z wychowawcami wspólną wigilię, dzielenie opłatkiem i kołędowanie. Zaprezentowały przygotowane wraz z wychowawczynią przedstawienie pt.: „Sklep niespełnionych życzeń”.

Wszystkim wychowankom przebywającym w placówce stosownie do ich wieku i potrzeb indywidualnych, zabezpieczono odpowiednie wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych, świetlicy, czytelnicy, siłowni. Zapewniono właściwe wyżywienie, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, przybory szkolne, pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy i rekreacyjny. Wychowanki zaopatrzone były w leki, korzystały z pomocy lekarzy specjalistów: stomatologa, okulisty, ortopedy, kardiologa, chirurga, dermatologa, ginekologa, laryngologa, neurologa, psychiatry oraz uczestniczyły w rehabilitacjach.

Kontynuowano prace nad udoskonaleniem strategii lepszej współpracy z rodzicami wychowanek. Podjęto próby włączania rodziców w pracę wychowawczą: w rozwiązywanie problemów wychowawczych, wspólne podejmowanie decyzji dotyczących dzieci. Pedagog, psycholog, pracownik socjalny pracowali z rodziną biologiczną wychowanek, w celu powrotu dzieci do środowiska naturalnego. Uświadamiano jak ważną rolę w życiu dziecka spełnia ojciec i matka. Podczas rozmów mobilizowano rodziców do podjęcia leczenia odwykowego, poszukiwania zatrudnienia na rynku pracy, podjęcia kursów zawodowych, doskonalących ich umiejętności.

Na terenie budynku w 2019 roku przeprowadzono remonty poprawiające standard usług placówki, dokonano:

- odnowienia i konserwacji okien w budynku,

- remontu przedpokoju, pokoju wychowanek oraz pokoju spotkań z rodzicami i rodziną wychowanek,
  - konserwacji części rekreacyjnej na zewnątrz budynku (altana, ławki) oraz placu zabaw (huśtawki, drabinki, zjeżdżalnia).
4. Planowane zamierzenia na rok 2020:
- nieustanne, systematyczne motywowanie do poprawy sytuacji szkolnej (wyrównywanie zaległości, poprawa ocen),
  - właściwa opieka i wychowanie, przekazywanie pozytywnych wzorców i wartości,
  - udoskonalenie warsztatu pracy z dzieckiem i rodziną, ze szczególnym naciskiem na pracę z rodzicami.

s. Alicja Dąbrowska
Dyrektor
Integracyjnego Domu Dziecka
we Włocławku

